

2014

PEDAGÓGIAI PROGRAM

**Tarjáni Német Nemzetiségi
Általános Iskola**

**Tarianer Deutsche
Nationalitätengrundschole**

2831 Tarján
Rákóczi út 13.

Tartalom

BEVEZETÉS	5
A Tarjáni Német Nemzetiségi Általános Iskola bemutatása	5
Iskolánk sajátossága	5
Az iskola nevelési programja	7
A Köznevelési törvény alapján elkészített új pedagógiai program bevezetésének ütemezése.....	7
1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai..	8
Az iskolában folyó nevelő-oktató munka.....	8
Alapelvek	8
Intézményünk kisebbségi oktatásáról.....	9
Kisebbségi oktatásunk célja	9
Kiemelt feladatok a célok eléréséhez	9
Az iskolában folyó nevelő-oktatómunka eszköz- és eljárásrendszere	11
Eljárások, módszerek	11
1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	12
A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink.....	12
1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	13
Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:	13
Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	15
1.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	16
Iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei.....	16
Feladataink a közösségfejlesztéssel kapcsolatban	17
A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladatok	17
A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai	18
A diák-önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai.....	18
Hagyományaink	18
Az ünnepélyek szervezési rendje	19
Hagyományos versenyek, vetélkedők szervezési rendje:.....	20
Tanulmányi kirándulások, üzemlátogatások szervezésének rendje	21
Táborozások, üdülések, külföldi cserekapcsolatok rendje	22
1.5 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai	22
A pedagógusok alapvető feladatai.....	22
Az osztályfőnök feladatai.....	25
A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelési szempontjai az első félév és a tanév végén	28

1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	29
A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	29
A beilleszkedési, magatartási zavarral küzdő diákok és tanáraik segítségére állnak: 30	
A sajátos nevelési igényű tanulókkal való foglalkozás	30
A tanulási nehézségek összetevői	31
A tanulást nehezítő körülmények	31
Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	34
A bemeneti képességmérés iskolánkban alkalmazott területei	34
A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység	35
Az egyéni fejlesztés területei.....	35
1.7. Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	36
A gyermekek személyiségének fejlesztése.....	36
Feladataink és tevékenységeink éves szinten	36
A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	36
1.8 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel.....	37
Az iskola közösségeinek együttműködése	37
Szakmai munkaközösségek együttműködése.....	38
A Szülők Közössége (SZK) és az iskola közösségeinek együttműködése	38
A nevelők és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése	38
A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	39
A nevelők és a szülők kapcsolattartása és együttműködése	39
Az iskola vezetésének és közösségeinek külső kapcsolatai, együttműködése iskolán kívüli intézményekkel	41
1.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	42
A magasabb évfolyamba lépés feltételei	43
A vizsgaszabályzat hatálya, célja	43
2. Az intézmény helyi tanterve	45
A helyi tanterv felépítésének szempontjai.....	45
2.1.1. Törvényi háttér	45
2.1.2. A tantervválasztás szempontjai	45
2.1.3. Helyi tantervünk felülvizsgálata, a kerettantervekhez való hozzáigazítása során a következő feladataink voltak:.....	45
2.1.4. A legfontosabb szempontok, amelyeket figyelembe kellett vennünk helyi tantervünk készítése során:.....	45
Alapfokú nevelés-oktatás szakasza	46
Alsó tagozat, 1–4. évfolyam.....	46
Felső tagozat, 5–8. évfolyam.....	49
Kulcskompetenciák	52

Tantárgyi rendszer	54
A kötelező időkeret.....	55
A Tarjáni Német Nemzetiségi Általános Iskola Helyi Tantervei	55
Az iskolai könyvtár.....	56
Kötelező és nem kötelező időkeret	56
A kötelező időkeret	56
A nem kötelező időkeret terhére szervezett foglalkozások	56
Tanórán kívüli foglalkozások	56
Fejlesztőfoglalkozások	57
Tantárgy- és tanóraszerkezet	57
A kerettantervben megadott órakeretek	57
Alsó tagozat :	58
Felső tagozat :	58
A tankönyvek, tanulási segédletek kiválasztásának elvei	59
Erkölcstan / hit- és erkölcstan oktatásának megszervezése	60
Mindennapos testnevelés	61
Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái ...	62
Az írásbeli beszámoltatás formái	62
Az írásbeli beszámoltatások rendje	62
Az írásbeli beszámoltatás érdemjegyeinek dokumentálása	62
Az írásbeli beszámoltatás korlátai	63
Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	63
A házi feladatok adásának korlátai	64
A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei.....	64
A tanulók tanulmányi munkája	64
A tanulók magatartásának értékelése	67
A tanulók szorgalmának értékelése	68
Az iskolai jutalmazás formái	69
Az iskolai büntetések formái	69

BEVEZETÉS

„AZ EMBER LÉTRE JÖN
akar valami jót
magának és másnak”
/Hidas Antal: Fényfogyatkozás/

Vezérelheti-e más gondolat a tanítás, a művelődés szolgálatát felvállaló nevelőt, mint a fenti idézet?

A jót, amit ad, abból meríti, amit a kíváncsi, mindenre érdeklődő kisgyermek szerető tekintetéből kap.

A jót, amit ad, abból meríti, amit a lázongó kamaszokkal megvívott mindennapok apró sikereként tarsolyába tehet.

A jót, amit ad, abból meríti, amit a felnőttek érett világától már megbecsült értéként viszontkap.

Egységes pedagógiai és művelődési programunk szellemiségének alapja az értékátadás, értékközvetítés. Kiemelt helyet kap a reális önértékelés, a másik – a másság elfogadása, az együttműködés, a közösségépítés. Intézményünk életét meghatározza a mai kor igényeihez való igazodás, továbbá a hagyományok ápolása, a védettséget adó falusi közösség, amely biztonságot ad az itt felnövekvő gyermekeknek, és nyugalmat ad az itt élő felnőtteknek.

Kívánom, hogy az itt élők tapasztalják meg az intézményünk által nyújtott sokoldalúságot, valamint a közösség alkotta biztonságot is, ami a kiegyensúlyozott felnőtt élet alapja.

A Tarjáni Német Nemzetiségi Általánosa Iskola bemutatása

A Tarjáni Német Nemzetiségi Általános Iskola – Tarianer Deutsche Nationalitätengrundschole egy integrált oktatási, nevelési, intézmény. Feladata, hogy személyi és tárgyi eszközeinek koordinált és hatékony felhasználásával biztosítsa Tarján, Héreg, Vértestolna községek tanulóinak az általános iskolai oktatáshoz-neveléshez kapcsolódó alkotmányos jogainak érvényesítéséhez szükséges feltételeket, lehetőségeket.

Az egységes pedagógiai program célja, hogy mindazokat az alapelveket, célokat, feladatokat, amelyek a fenti elvárásokat megvalósítják – részben osztályszadalmi, de jelentős mértékben helyi egyetértéssel – rendszerbe fogja, a tervezett eljárásokat egyértelművé, ellenőrizhetővé tegye.

Iskolánk sajátossága

*„Az iskola a gyermekért van, a gyermek pedig a jövőért...
Az iskola a jövőnek gyűjt, a jövőnek őrzi, a jövőnek adja tovább,
Amit elődeink felhalmoztak a múltban.
Az iskola kérdése: jövőnk kérdése!”*

(Korzinszky Richárd)

Intézményünk épp úgy, mint az ország többi általános iskolája, elsődleges feladatának tartja az általános iskolai korú gyermekek oktatását, nevelését. Célunk, hogy a felnövekvő nemzedéknek a jövőben jól hasznosítható tudást adjunk át. Olyan ismeretanyaggal lássuk el őket, amely továbbtanulásuk során, és majd az életbe kilépve is javukat szolgálja.

Iskolánk ugyanakkor sajátos vonásokkal is bír: az elődeinktől olyan örökséget kaptunk, amit méltó módon szeretnénk a ma ifjúságának, a holnap felnőttjeinek átadni. Ez a gazdag örökség nem más, mint a nemzetiségi kultúránk, a nyelvünk, amit több mint 260 éven őriztek, dédelgettek apáink, anyáink. Ezt az örökséget szeretnénk az utókornak kétnyelvű nemzetiségi és nyelvoktató nemzetiségi nevelés-oktatási formában a tanulócsoportokban továbbadni.

A soknemzetiségű, sokszínű Európai Unióba lépve még inkább fontos nemzetiségi hagyományaink ápolása: fontos a másság elismerése és elismertetése. Fontos a tolerancia megérzése, megértetése. A határok eltörlésével pedig a nyelvek ismerete még nagyobb szerepet kapott, mint azelőtt.

A magyar közoktatás által meghatározott irányelvek szerint, valamint az elődeinktől kapott kulturális örökség átadásával iskolánk diákjait olyan szellemben szeretnénk oktatni, nevelni, hogy tudják mindenkor tisztelni a múltat, értékelni a jelent és tudjanak bizakodva tekinteni a jövőbe.

Az iskola nevelési programja

A Köznevelési törvény alapján elkészített új pedagógiai program bevezetésének ütemezése

Az elkövetkező években az általános iskolákban a nevelő-oktató munka két pedagógiai program, és két helyi tanterv szerint folyik majd, hiszen

- a köznevelési törvény előírása szerint az iskola a pedagógiai programját vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezetheti be
- illetve a Nemzeti alaptanterv bevezetéséről szóló rendelet szabályozása alapján a 2012-ben kiadott NAT 2013. szeptember 1-jén az első, az ötödik és a kilencedik évfolyamon – majd ezt követően minden tanévben felmenő rendszerben – kerül bevezetésre.

Ezért 2013. szeptember 1-jétől:

- az első, második, az ötödik, hatodik évfolyamon az iskolai nevelés és oktatás a most felülvizsgált és módosított pedagógiai program és helyi tanterv szerint folyik;
- a többi évfolyamon a 2008-as pedagógiai program és helyi tanterv szerint kell megszervezniük nevelő-oktató munkájukat.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantervek szerinti oktatást a következő táblázat tartalmazza:

TANÉV	ÉVFOLYAM							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2013-2014	2013	2008	2008	2008	2013	2008	2008	2008
2014-2015.	2013	2014	2008	2008	2013	2014	2008	2008
2015-2016.	2013	2014	2014	2008	2013	2014	2014	2008
2016-2017.	2013	2014	2014	2014	2013	2014	2014	2014

A táblázatban használt jelölések az alábbi pedagógiai programokat, illetve tantervi változatokat jelentik:

- 2008 = a 2008-ban felülvizsgált és módosított NAT (202/2007. (VII. 31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 243/2003. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról) alapján elfogadott – jelenleg is használt – pedagógiai program és helyi tanterv.

- **2013** = a 2012-ben felülvizsgált és módosított NAT, a köznevelési törvény, illetve a 2012-ben kiadott új kerettantervek alapján elkészített 2013 szeptemberétől érvényes pedagógiai program és helyi tanterv.
- **2014** = a 2014-ben elfogadott pedagógiai program és helyi tanterv.

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

*„A múltat tiszteld a jelenben, s tartsd a jövőnek!”
 „Die Vergangenheit ehre in der Gegenwart und erhalte sie für die Zukunft!”
 (Vörösmarty Mihály)*

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka

Alapelvek

Nevelő-oktató munkánk alapértékei: a demokrácia, a nemzeti – nemzetiségi tudat, a humanista szellem. Figyelmet fordítunk az emberiség előtt álló közös problémákra és a különböző kultúrák iránti nyitottságra. Munkánkat a demokrácia értékei hatják át, mert olyan demokratikus magatartás alapjait rakjuk le, amelyben az egyén és a köz érdekei egyaránt megfelelő szerephez jutnak.

- Nevelő-oktató munkánk a közös nemzeti és nemzetiségi értékeket szolgálja, mert fontos szerepet szán a hagyományoknak. Segíti a nemzeti és nemzetiségi azonosságtudat fejlesztését, kibontakoztatását.
- Humanista értékrendre építettük nevelési –oktatási programunkat, mert valljuk, hogy csak az építő jellegű emberi kapcsolatok szolgálják a jelent és a jövőt.
- Hangsúlyozzuk az egyén és az állam felelősségét, lehetőségeit és feladatait a problémák megoldásában, a Földet, az emberiséget, az egyes közösségeket fenyegető veszélyek csökkentésében.
- Más népek, népcsoportok hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére neveljük tanítványainkat.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai

Átfogó célkitűzésünk, hogy az iskolai tevékenységek valamennyi területén gyakorlatias, a tanulók önmegvalósítását szolgáló oktatás-nevelés valósuljon meg.

A pedagógiai program és tantervkészítés során hangsúlyt kap a személyiségfejlesztés, valamint a jól használható ismeretek átadása.

A hazai és nemzetközi pedagógiai folyamatokat egyaránt jellemzi a differenciálódás és az integráció. Ennek megfelelően a közös, rugalmas kompetenciák kialakítása megkívánja a képességek szerinti differenciálódást.

Intézményünk kisebbségi oktatásáról

Intézményünk a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény szerint, a 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet 4. melléklete alapján készíti el a pedagógiai programját. Irányadóként a Magyar Közlönyben megjelent 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendeletet tekintjük.

A 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet 4.sz. melléklete kimondja, hogy a kisebbségi oktatás – a magyarországi közoktatás részeként – megvalósítja az iskolai nevelés és oktatás általános céljait és feladatait és e mellett biztosítja a kisebbség nyelvének tanulását, a kisebbség nyelvén való tanulást, a kisebbség történelmének, szellemi és anyagi kultúrájának megismerését, a hagyományörzést – és teremtést, az önismeret kialakítását, a kisebbségi jogok megismerését és gyakorlását.

A kisebbségi oktatás segíti a nemzeti kisebbséghez tartozót abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja másságát, elfogadja és másoknak is megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést.

Kisebbségi oktatásunk célja

- A nyelv, mint a kisebbség nyelve, ébressze fel a tanulóban az érdeklődést a német nyelv iránt
- A tanulók ismerjék meg és ápolják őseik nyelvét, kultúráját, hagyományait
- A nevelés útján erősödjön identitástudatuk
- A nyelv tanulása útján bővüljön műveltségük, nyerjenek betekintést a német nyelvű országok kultúrájába, és történelmébe
- Ismerjék meg a hazánkban élő németek hagyományait, eredetét
- Legyenek képesek a mindennapi élet szituációiban német nyelven kommunikálni mind szóban, mind írásban
- Jussanak a nyelvi és nemzetiségi kultúra terén megalapozott tudás birtokába

Kiemelt feladatok a célok eléréséhez

I. Általános feladatok:

- Az oktató-nevelő munka, a tanítás-tanulás folyamatának irányítása a kerettantervi követelmények, a kisebbségi oktatás irányelveinek és az iskola pedagógiai programjának szem előtt tartásával.
- A motiváció, a sikerélmény, a változatos oktatási módszerek ösztönző hatásának érvényesítése.
- A kötelező tanítási órák maximális kihasználása.
- Hangsúlyt fektetni a tehetséggondozásra és felzárkóztatásra.
- A tanórán kívüli foglalkozások:
 - A tehetséggondozást, továbbtanulásra való felkészülést, az egészséges életmódra nevelést kell, hogy szolgálják.
 - Az iskolai ünnepségek, műsorok, rendezvények színvonalas megtartását segítsék elő.
- Kiemelt helyet kap a német nyelv és nemzetiségi ismeretek közvetítése.
- Ezzel párhuzamosan hangsúlyos szerepe van a magyar nyelv pontos elsajátításának.
- Tovább kell erősíteniünk a matematika és a természettudományos tárgyak oktatásának színvonalát.
- Jó alapokat kell biztosítani az angol nyelv és a számítástechnika oktatása során.

- Az átmenet gondjainak enyhítése érdekében:
 - Óvoda és iskola közötti nyílt napok, bemutató órák, hospitálások, szülői értekezletek, közös rendezvények szervezése
 - A tagintézményekkel törekszünk szoros munkakapcsolat kialakítására
 - Törekedni kell az alsó és felső tagozat közötti rendszeres konzultációs hospitálásokra a 4 – 5. osztályokban, a tananyag és követelményrendszer egyeztetésére.
 - felső tagozat és a középiskolák között: 7 – 8. osztályosoknak fejlesztő, előkészítő jellegű programok szervezése. (matematika, magyar, idegen nyelv)

Kisebbségi oktatás fontos feladatai

- A tanulók azonosságtudatának kialakítása, jövőképük formálása
- A magyarországi németek hagyományainak megismertetése a tanulókkal
- A helyi nyelvjárás megismertetése
- A német ajkú lakosság történelmének megismertetése
- A kisebbségi jogokkal való ismerkedés
- A népcsoporthoz tartozás erősítése más nemzetiségek és a magyar nép tiszteletben tartása mellett.

A diákönkormányzat fontos feladata:

- Az iskolai hagyományok ápolása.
- A tanulók öntevékenységeinek, önállóságának, felelősségérzetének fejlesztése.
- A szabadidő hasznos eltöltésének segítése.

További feladatok:

- az alapvető ismeretek elsajátítása
- a magas szintű oktatás
- a szilárd alapműveltség biztosítása
- a tanulók nyitott, sokoldalú képzése
- a viselkedéskultúra, a kommunikációs képességek javítása
- az önértékelés, önbecsülés pozitív irányítása
- a sokoldalú feladatmegoldó gondolkodási képesség kialakítása
- értelmes, kreatív és kritikus gondolkodás
- demokratikus közösségi magatartás fejlesztése
- a másakra való figyelés, a világ dolgai iránti érdeklődés
- az egészséges életmódra való törekvés
- a kudarcok számának csökkentése
- differenciálás, lehetőség biztosítása a képességek szerinti egyéni kibontakozásra
- az egész életen át tartó tanulási igény
- a szépérzék iránti igényesség kialakítása
- a megfigyelőképesség, az információ-áramlatban való tájékozódás fejlesztése

Az iskolában folyó nevelő-oktatómunka eszköz- és eljárásrendszere

A nevelés eszközei, módszerei és a nevelési folyamat egymással összefüggő, egymást feltételező elemei, tényezői.

A nevelési módszerek közül azokat kell kiválasztani, amelyek a célokon, feladatokon túl igazodnak a tanulók

- életkori sajátosságaihoz
- értelmi fejlettségéhez
- képességeihez igazodnak a nevelők
 - személyiségéhez
 - pedagógiai kultúráltságához
 - felkészültségéhez
 - vezetői stílusához.

igazodnak a mindenkori szituációhoz és annak tartalmához.

Eljárások, módszerek

A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei:

Az oktatás valamennyi módszere: meggyőzés, minta, példa, példakép, bírálat, önbírálat, beszélgetés, felvilágosítás, tudatosítás, előadás, vita, beszámoló.

A tevékenység megszervezésének módszerei:

Megbízás, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás.

A magatartásra ható módszerek:

helyeslés, biztatás, elismerés, dicséret, osztályozás, jutalmazás.

Jutalmazást alkalmazunk az alábbi esetekben:

- Hosszabb ideig tartó példamutató magatartásért.
- Szorgalmas, folyamatos közösségi munkáért.
- Kiemelkedő teljesítményekért. (megyei, országos helyezések.)

A jutalmazás formái:

- Szóbeli dicséret
- Írásbeli dicséret
- Oklevél, kitüntetés
- Jutalom (könyv, játék, számítástechnikai eszköz, táborozás)
-

A dicséret iskolánkban alkalmazott módszerei:

Szóbeli:

- osztályfőnöki órán
- iskolai összejöveteleken

Írásbeli:

- osztályfőnöki dicséret
- szaktanári dicséret
- igazgatói dicséret
- oklevél

Rendreutásító módszerek:

- Felszólítás
- Figyelmeztetés

- Büntetés

A büntetés iskolánkban alkalmazott formái:

- Szóbeli figyelmeztetés. (Észrevétel, „kioktatás”, dorgálás, rendre utasítás, tiltás)
- Osztályfőnöki figyelmeztetés, intő.
- Igazgatói figyelmeztetés
- Nevelőtestület elé idézés.
- Szigorú megrovás.

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Pedagógiai feladatainkat az alábbiakban határozzuk meg:

- A NAT-ban leírt egységes, alapvető tartalmak átadása,
- Valamint az ezekre épülő differenciálás.

E két feladatunk azt a célt szolgálja, hogy tanulóink

- a különböző szintű adottságaikkal,
- az eltérő mértékű fejlődésükkel,
- az iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal,
- egyéb (érdeklődési körüket érintő) tevékenységükkel,
- szervezett ismeretközvetítéssel,
- spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztassák ki személyiségüket.

Különböző ismeretek elsajátítása során törekszünk a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, egységes és kulturált életmód iránti igényének kialakítására, fejlesztésére. Képzésünk tartalma az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magába, a tanulók életkori fejlettségi szintjéhez méretezett kiválasztással, elrendezéssel. A tananyag feldolgozása, az összefüggések feltárása megalapozza a tanulók:

- műveltségét
- világszemléletük, világképük formálódását
- társas kapcsolatát
- eligazodásukat saját testükön, lelki világukban
- tájékozódásukat szűkebb és tágabb környezetükben.

A pedagógiai program összeállításánál figyelembe vettük, hogy olyan követelményeket határozzunk meg, amelyek ösztönzik a személyiségfejlesztő oktatást. Fontosnak tartjuk, hogy iskolánk pedagógiai programja, nevelési, tanítási-tanulási folyamata adjon teret:

- A színes, sokoldalú iskolai életnek, tanulásnak, játéknak, munkának.
- Fejlessze tanulóink önismeretét, együttműködési készségüket, eddze akaratukat.
- Járuljon hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik kialakításához.

Pedagógiai programunk figyelembe veszi, hogy az oktatás színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos más fóruma is.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink

Az értelem kiművelése területén:

- megismerési vágy fejlesztése

- tapasztalati és értelmező tanulás elsajátíttatása.

A segítő életmódra nevelés területén:

- Pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése.

Az egészséges és kulturált életmódra nevelés területén:

- Az egészséges életmód ismérveinek megismertetése a tanulókkal.
- A tanulói önértékelés rendszeressé válása a nevelő munka során.

A szakmai képzés alapozása területén:

- Szabályhasználat képességeinek fejlesztése.
- Az iskolán kívüli fórumok egyre hatékonyabb kihasználása.

1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

1. A tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
2. Tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
3. A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel:

- a táplálkozás,
- az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás káros hatásai a szervezetre,
- a családi és kortárskapcsolatok,
- a környezet védelme,
- az aktív életmód, a sport,
- a személyes higiénia,
- az elsősegély-nyújtás alapismeretei,
- a szexuális fejlődés területén.

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

1. A mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása:

- testnevelés órák;
- játékos, egészségfejlesztő testmozgás az első-negyedik évfolyamon;
- az iskolai sportkör foglalkozásai;
- tömegsport foglalkozások;
- úszásoktatás;

2. A Helyi tantervben szereplő, testnevelés órán, osztályfőnöki órákon, ember- és társadalomismeret tantárgyak tananyagaiban.

3. Az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek:

- Osztályfőnöki órákon tíz kötelező egészségnevelési témát dolgozunk fel osztályonként, melynek során kiemelt fontosságú a testi egészség mellett a lelki egészség is.
- A lelki egészség fejlesztését szolgálják a személyiségtesztek értékelése utáni feladat meghatározások az osztályfőnöki tevékenység során (igény szerint külső szakember bevonása)

A testi egészségre nevelést erősíti az Iskolai Egészségnevelő Program témaköreinek feldolgozása az osztályfőnöki, természetismeret, biológia, technika és életvitel, etika órákon is. Ezek: dohányzás, alkohol és drog, szexualitás, AIDS.

- A lelki egészségre nevelést a program konfliktuskezelés témájának feldolgozása szolgálja; a feldolgozandó anyagnál természetesen figyelembe véve a gyerekek életkorát (önismeret, stressz-kezelés, döntéshozás, pozitív döntéshozás).

4. A testi nevelés és a gyógytestnevelés rendje:

- Az egészséges tanulókat testnevelés óráról - átmeneti időre is - csak az iskolaorvos mentheti fel szakorvosi vélemény alapján. A tanuló részt vesz a tanórán, de nem dolgozik.
- A tanulók egy részének egészségi állapota indokolhatja, hogy az iskolaorvos könnyített – vagy gyógytestnevelési foglalkozást írjon elő a számukra.
- A könnyített testnevelés során az érintett tanuló részt vesz ugyan az órarendi testnevelésórákon, de bizonyos mozgásokat és gyakorlatokat – állapotától függően – nem kell végrehajtania.
- Az iskolaorvos – a szakorvosi vélemény figyelembe vételével – a tanulókat gyógytestnevelési foglalkozásokra utalhatja, ahol megjelenésük és aktív részvételük kötelező.
- A gyógytestnevelés a KLIK szervezésben zajlik.

5. Évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

6. Az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő, fogorvos) segítségének igénybe vétele

- évente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;
- a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében. (A tanulóknak évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton kell részt venniük).

7. Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- Sportköri foglalkozásokat szervezünk tanulóinknak a törvényben előírtaknak megfelelően
- Támogatjuk és elősegítjük a sportegyesületekben végzett munkájukat.
- A kulturált táplálkozás követelményeinek megismertetése és gyakoroltatása az ebédlőben, a délutáni uzsonnázás során, szabadidős programok során.
- Osztályprogramok a szabad levegőn az évszakokhoz igazodva (séta, akadályverseny, hóemberépítés, kerékpározás, körjátékok, labdajátékok).

- Egészségnevelési feladataink megoldásában kiemelt jelentőségű a napközi otthon és a menza a helyes szokásrend kialakításában.

8. A gyermekek életvitelüket minták követésével is alakítják, ezért különösen jelentős a pedagógus, a pedagógusközösség életmódja.

- A pedagógusok személyes példamutatása nevelésünk felelőssége.
- Az iskola, mint szociális környezet is befolyásolja a gyerekek egészségi állapotát, ezért az iskolai környezetnek meghatározó szerepe van az egészségnevelésben.
- Az egészségnevelés együttműködést kíván az iskolán kívüli közösségekkel is. Alapvető a családokkal való együttműködés, a tudatos kezdeményezés.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
biológia	- rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
fizika	- égési sérülések - forrázás
testnevelés	- magasból esés

1.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A közösségfejlesztés célja, hogy a közösség, mint tevékenységi keret segítse az egyén fejlődését, képességeinek kibontakozását úgy, hogy azok egyéni lehetőségeinek maximumára jussanak el.

A család, az iskola, az iskolán kívüli közösségek a közösségi nevelés területei:

Iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei

A tanórák:

- szaktárgyi órák
- osztályfőnöki órák

tanórán kívüli foglalkozások:

- napközi, tanulószoba
- séta, kirándulás
- szakkörök

diák-önkormányzati munka és szabadidős tevékenységek.

E területek mindegyike sajátos foglalkoztatási formát követel. Mások az egyes területek céljai, fejlesztési feladatai, de abban megegyeznek, hogy mindegyik tevékenyen hozzájárul:

- a tanulók közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához,
- a másság elfogadásához,
- az együtt érző magatartás kialakításához,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Mivel az iskola nem differenciáltan, egymástól függetlenül, hanem közösen, egymást erősítve fejleszti a tanulók egyéni képességeit, ki kell emelnünk azokat a feladatokat, amelyeket az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során. Nem

csak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, hiszen megjelenésükkel, viselkedésükkel, beszédstílusukkal, társas kapcsolataikkal példaként állnak a diákok előtt.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos célokat, feladatokat a Szülők Közösségével és a diákönkormányzattal egyeztetve határoztuk meg.

Feladataink a közösségfejlesztéssel kapcsolatban

Törekvés arra, hogy minden tanuló:

- Ismerje meg a társas együttélés azon szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához nélkülözhetetlenek.
- Ismerje meg népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti és nemzetiségi kultúránk nagy múltú értékeit.
- Sajátítsa el azokat az ismereteket, tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez vezetnek.
- Legyen nyitott és megértő a különböző szokások, kultúrák, vallás és a másság iránt.
- Váljon érzékeny a környezet állapota iránt. Kapcsolódjon be közvetlen környezetének értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- Legyen jellemző rá a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés.
- Legyen képes az új audiovizuális környezetet megérteni és azt szelektíven használni.
- Tudjon társaival, és a felnőttekkel adott témáról anyanyelvén szabatosan kommunikálni.
- Ismerje meg a leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőket és ezek elkerülési módjait.
- Ismerje fel a káros függőségekhez vezető szokások kialakulását és ismerje annak elkerülési módjait.
- Tanuljon meg tanulni.
- Legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére.

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladatok

A tananyag elsajátítása

- segítse a tanulók kezdeményezéseit,
- járuljon hozzá a közvetlen tapasztalatszerzéshez,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítse elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és a társadalmi környezettel,
- biztosítson elegendő lehetőséget a közösségi cselekvések kialakításának, fejlesztésének segítésére,
- mélyítse el a nemzeti és nemzetiségi önismeretet, a hazaszeretetet,
- ösztönözzön a környezet hagyományainak feltárására, ápolására,
- alakítsa ki a tanulóban, hogy a környezetkímélő magatartás meghatározó alapelve,
- ösztönözze a tanulókat abban, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményalkotás és kifejezés álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában,
- adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére,
- fejlessze a beteg, sérült, fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- fordítson figyelmet a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre,
- adjon átfogó képet a munka világáról,

- a változatos munkaformák erősítsék az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzését. (homogén csoportmunka, differenciált csoportmunka, egyéni munka, kísérlet, verseny)

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai

A tanórán kívüli foglalkozások kötetlenebb tevékenységi formái, a közösen átélt kirándulások, túrák, napközis szabadfoglalkozások érzellemmel teli élményei a közösségfejlesztés kiváló területei.

Feladatai, hogy:

- Nevelje a tanulókat önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére.
- Átgondolt játéktervvel biztosítsa a közösség fejlesztését, erősítse a közösséghez való tartozás érzését.
- Ismertesse meg a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait.
- A sokoldalú és változatos foglalkozások (irodalom, zene, képzőművészet) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- Alakítsanak ki a közösségre jellemző szabály és értékrendet. A felelősök rendszere segítse a közösségen belüli munkamegosztás szervezését.
- A séták és kirándulások mélyítsék el a természet iránti tiszteletet, és a környezet iránti felelősség érzését.
- Adjon lehetőséget az iskolán kívüli kulturális tevékenységek (színház, mozi, kiállítás) megtekintésére.

A diák-önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

A diákönkormányzat a tanulók önirányító közössége, melynek keretében a tanulók pedagógus irányítóval együtt intézik saját ügyeiket. Demokratikus úton választja tisztségviselőit, hozzá létre megfelelő szerveit, amelyek a közösség megbízásából hivatottak az ügyek megvitatására, határozathozatalra.

Feladata:

- Olyan közös és konkrét célok kijelölése, amelyek összhangban vannak az egyéni érdekekkel.
- Hagyományokon alapuló közösségi tevékenységek fejlesztése.
- A régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése.
- Esztétikai élményeket nyújtó tevékenységek szervezése.
- A közösség érdekeit szolgáló tevékenységek szervezése.
- Olyan közösség fejlesztése, mely büszke saját sikereire, s amely értékeli más közösségtől megkülönböztető tulajdonságait.
- A kötelességek és jogok érvényesítése a közösség életében.
- Indokolt esetben iskolagyűlés összehívása.

Hagyományaink

Iskolánk hagyományaihoz szorosan kötődnek ünnepeink, különböző rendezvényeink. Ezzel a hagyományápolás tudatosítását, a rendezvények méltó rangját kívánjuk diákjainkban kialakítani, erősíteni.

Az ünnepélyek szervezési rendje

Az ünnepélyek szervezési rendje az évek óta jól kialakult hagyományainkhoz híven a következő:

Augusztus - Szeptember:

- Ünnepélyes tanévnyitó
Felelős: Alsós munkaközösség

Szeptember:

- Őszi túra, akadályverseny
Felelős: Diákönkormányzat vezetője, a 8.osztályok osztályfőnökei
- Mikonya – megemlékezés
Felelős: Nyelvi munkaközösség, 8.évfolyam
- Október 16. Ózon világnapja
Felelős: Természettudományi munkaközösség

Október:

- Október 4.: Állatok világnapja
Felelős: Alsós munkaközösség
- Október 6.: Aradi vértanúk napja
Felelős: Társadalomtudományi munkaközösség
- Tökfesztivál
Felelős: Alsós munkaközösség
- Október 23.: '56-os forradalom és szabadságharc
Felelős: Társadalomtudományi munkaközösség

November:

- November 13. Magyar Nyelv Napja
Felelős: Társadalomtudományi munkaközösség
- November 27. Ne vásárolj semmit! világnap
Felelős: Természettudományi munkaközösség

December:

- Mikulás ünnepségek, Mikulás-kupa
Felelős: osztályfőnökök és a 7. évfolyam, testnevelő tanárok
- Iskolai karácsonyi műsor
Felelős: Nyelvi munkaközösség-vezető
- Madarak karácsonya
Felelős: Alsós munkaközösség

Január:

- Január 19. Megemlékezés a magyarországi németek elhurcolásáról
Felelős: Nyelvi munkaközösség
- Január 23. A Magyar Kultúra Napja

Február:

- Farsang
Felelős: 8. évfolyam
- Február 26. Megemlékezés a kommunista diktatúrák áldozatairól

Március:

- Március 15. Megemlékezés iskolai ünnepség keretén belül
Felelős: Társadalomtudományi munkaközösség
- Március 22. Víz világnapja
Felelős: Természettudományi munkaközösség

Április:

- Hagyományok napja
Felelős: Nyelvi munkaközösség
- Április 11. Költészet napja
Felelős: Társadalomtudományi munkaközösség
- Április 22. Föld napja
Felelős: Természettudományi munkaközösség
- Április 24. Megemlékezés a Holocaust áldozatairól
Felelős: Társadalomtudományi munkaközösség

Május:

- Anyák napja
Felelős: osztályfőnökök
- Május 10. Madarak, fák napja
Felelős: Természettudományi munkaközösség
- Gyermeknap, sportnap
Felelős: Diákönkormányzat vezetője

Június:

- Június 4. Megbékélés Napja
Felelős: Társadalomtudományi munkaközösség
- Pedagógusnap: Ünnepi műsor
Szervező: Szülői munkaközösség
- Egészségnap
Felelős: Természettudományi munkaközösség
- Búcsúzás a nyolcadikosoktól: Ballagás
Felelős: mindenkori 7. osztályosok
- Tanévzáró ünnepély
Felelős: igazgatóhelyettes, igazgató, énektanár

Hagyományos versenyek, vetélkedők szervezési rendje:

A 2005-2006-os tanévtől megrendezzük a már hagyománnyá vált Megyei Német Nemzetiségi vetélkedőt, 7-8. osztályos diákok számára.

Iskolánk minden évben a tavaszi búcsúhoz kötődően egy projektnapot tart Hagyományok napja címmel.

Ezek témakörei évenként váltakozva:

- Parasztház és udvar
- A parasztház belső elrendezése
- Tarján története
- Nyelvoktatás múltja jelene
- Népviselet
- Népi ételek
- Népi játékok
- Életmód

- Ünnepek és hétköznapiak
- Irodalmi alkotások

Két évente a Német Nemzetiségi Egyesület kezdeményezésére és segítségével a falu lakossága számára hagyományörző vetélkedőt szervezünk, szintén a tavaszi búcsúhoz kötődően.

Több programunkat közösen szervezzük a Tarjáni Német Önkormányzattal, illetve támogatásukkal segítik versenyünk, rendezvényünk lebonyolítását.

A gyermekközösségek művészeti, tudományos, technikai aktivitásának ösztönzésére, a tanulók képességének, tehetségének fejlesztésére az iskolai munkaközösségek, valamint a diákönkormányzat vetélkedőket, versenyeket szervezhet, illetve pályázatokat hirdethet, továbbá benevezhet a megyei-országos szervezet által meghirdetett versenyekre. Több fordulás KI MIT TUD vetélkedőkön mutathatják meg diákjaink tehetségüket, végül a legjobbak egy gálán szerepelhetnek. A vetélkedőn, versenyeken, pályázatokon való részvétel önkéntes. Az éves munkatervben az iskolai vetélkedőket, pályázatokat a tanév elején meg kell tervezni. Ezek iskolai fordulóit a tanítási órán kívül kell megszervezni. A továbbjutott tanulókat az igazgató a verseny idejére mentesítheti a tanítási órákon való részvétel alól. Az igazgató vagy a helyettese minden esetben köteles a jó helyezést elért tanulók szerepléséről és az őket felkészítő pedagógusok lelkiismeretes munkájáról az egész iskolai közösséget tájékoztatni.

Tanulmányi kirándulások, üzemlátogatások szervezésének rendje

A tanulmányi kirándulások, üzemlátogatások, kulturális intézmények látogatása az iskolai munkatervnek, az osztályfőnöki tanmenetnek, valamint a szaktanárok tanmenetének szerves része. A tervezés és szervezés annak figyelembevételével történjen, hogy a résztvevő tanulók ismereteiket élményszerű formában egészítsék ki, a vállalatok munkájába betekintést kapjanak a pályaválasztást segítve.

Felelőse mindenkor az osztályfőnök vagy a szaktanár. A délelőtti szervezésnél a részvétel az osztály minden tanulójának kötelező. Indokolt esetben csak az osztályfőnök adhat felmentést, de akkor a tanulónak tanórán kell kötelezően megjelenni.

Felső tagozaton legfeljebb 2 napos, alsó tagozaton 1 napos kirándulás szervezhető, melyek várható időpontját az éves munkatervben rögzítjük. Rendkívüli esetben ettől eltérő időpontot csak az igazgató engedélyezhet. Többnapos kirándulás csak tanítási szünetben, tanítás nélküli munkanapon, illetve a heti pihenőnapon szervezhető. Annyi kísért kell biztosítani, amennyi a zavartalan lebonyolításhoz feltétlenül szükséges.

A kísérő pedagógus felel a rendért, a tanulók testi épségéért. A kirándulásokra el kell vinni az elsősegélynyújtáshoz szükséges felszereléseket. Kirándulásra, túrára az osztályfőnök tudtával, a szülők beleegyezésével szülő is viheti a tanulókat.

A kirándulásokon való részvétel önkéntes, azok költségeit a szülők viselik. A pénzösszegyűjtéséről a szülői közösség gondoskodik.

Táborozások, üdülések, külföldi cserekapcsolatok rendje

Az iskola által szervezett táborokban jelentkezés alapján vehetnek részt a tanulók. A létszámkorlát miatt figyelembe vehető a tanuló tanulmányi munkája, magatartása, közösségépítő munkája.

A külföldi cserekapcsolatok elsősorban a nyelvtanulást szolgálják, de kiemelt szerepet kap más népek kultúrájának, szokásainak megismerése, barátságok kialakítása. Az egy-két hetes együttélés közben nagy hangsúlyt kap a tolerancia, az empátia, az együttműködési készség.

Elsődleges szempont, hogy mind a vendéggyerekek, mind a magyar gyerekek jó élményekkel gazdagodjanak és az iskolák közötti kapcsolat továbbfejlődjön. Ezért a csereprogramban résztvevő gyermek magatartásával, aktivitásával, pozitív hozzáállásával segítse elő a kapcsolat elmélyítését.

Iskolánk az 1970-es évek óta szoros kapcsolatban áll a németországi Halle városában lévő iskolával (KGS Huttenschule). 1990. óta testvérkapcsolat fűzi oktatási intézetünket a szintén németországbeli Staufenberg városában lévő iskolákhoz (Volksschule Staufenberg, Volksschule Mainzlar, Volksschule Daubringen).

A szorgalmi időben az anyaországban végzett nyelvgyakorlat (a partneriskolában) a diák számára iskolai feladat. A költségekhez a szülők hozzájárulást fizetnek (az aktuális pályázati lehetőségek függvényében).

Ha a tanuló nem vesz részt a csereprogramban, akkor a párhuzamos osztály tanóráin köteles részt venni.

Mindkét város oktatási intézményével igen szoros szálak fűznek össze. Ez főként a német nyelv oktatásában jelent számunkra nagy előnyt. Minden évben csereüdülésen vesznek részt a diákok.

A nyári táborozásokon, üdüléseken való részvétel önkéntes, azok költségeit a szülők viselik. A pénz összegyűjtéséről a szülői közösség gondoskodik.

1.5 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok alapvető feladatai

- A magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.
- Heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (kötött munkaidejét) az intézményvezető által meghatározott feladatok ellátásával töltse.
- Heti teljes munkaidejének ötvenöt–hatvanöt százalékában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidejében) tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat tartson.
- Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felőli részében a nevelést-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lásson el.
- A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- Aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában.
- Aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
- A tudomására jutott hivatali titkot megőrizze.
- A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerezze az előírt minősítéseket.
- Az iskola céljainak képviselője a tanulók és a szülők előtt.
- A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.

A tanórai és tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás:

- Tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása.
- A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (tanmenetek, éves programok).
- Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra.
- A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon.
- Változatos szervezeti formák alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.
- A helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.

A tehetséges tanulók gondozása

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a tehetséges tanulók részére.
- Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.
- Részvétel az iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán belüli versenyekre, vetélkedőkre stb.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán kívüli versenyekre, vetélkedőkre stb.

A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók gondozása, eredményes fejlesztése

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.
- A gyermekvédelmi feladatok ellátása a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.

- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése, mentorálása.
- Az eredményes középiskolai felvétel elősegítése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók körében.

A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása

- Szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl. színház-, múzeumlátogatás, kirándulás).
- Szabadidős programok szervezése iskolán belül (pl. klubdelután, ünnepségek stb.)
- Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.
- A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programok.

Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel

- Az iskolai diák-önkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése.
- Az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon.

Munkafegyelem, a munkához való viszony

- A munkaköri köteleességek teljesítése.
- Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óráközi szünetekben.
- Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása.
- Az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása.

Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében

- Feladatvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban.
- Részvétel a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban.
- Oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.
- Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés

- Továbbképzéseken való részvétel.
- A továbbképzéseken tanultak átadása a nevelőtestület tagjainak.
- Publikációk szakmai (pedagógiai, szaktárgyi) témákról folyóiratokban, kiadványokban.

Az iskolai munka feltételeinek javítása

- Pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel.
- Bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába.

- Az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése megvalósítása (innováció).
- Az oktatáshoz kapcsolódó szemléltető eszközök tervezése, kivitelezése.
- Az iskola épületének, helyiségeinek dekorálása.

Résztétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában

- Résztétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában.
- Résztétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.
- Önkéntes feladatok vállalása a nevelőtestületi feladatok megoldásában.

Aktív résztétel a tantestület életében

- A pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.
- Önkéntes feladatvállalások a nevelőtestület közösségi életének; rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése.
- Résztétel a nevelőtestület közösségi életében, rendezvényeiken.

Az iskola képviselete

- A szülői szervezet által szervezett rendezvények segítése.
- Résztétel a szülői szervezet által szervezett rendezvényeken.
- Tudósítások közreadása a helyi társadalom számára az iskola életéről, eredményeiről a helyi médiában.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai szervezetek tevékenységébe.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli érdekképviseleti szervezetek tevékenységébe.
- A település rendezvényein, eseményein való résztétel.
- Aktív résztétel, tisztségek vállalása a település társadalmi, kulturális, sport, stb. életében, civil szervezeteiben.

Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal

- A tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteletben tartása.
- Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangneme és viselkedés a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal felé.
- Pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek.
- Kellő figyelem érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása).

Az osztályfőnök feladatai

- Megfelelő magaviseletű; az iskolai diák-önkormányzati munkában és az iskolai rendezvényeken aktív osztályközösséget alakít ki az osztályközösség megfelelő irányításával.
- Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket

- Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítását és elfogadását.
- Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Rendszeres kapcsolatot tart együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen – legalább havonta – tájékoztatja a szülőket.
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről.
- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.
- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.
- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadó órákat szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.
- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.
- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.
- Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.
- Az iskolaorvosi szolgálat bevonásával figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket.(pl. tartós betegségek, fogyatékoságok, gyógyszerérzékenység).
- Minden hó végén érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérrettel történő elismerésére.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy rovóban részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat az osztálynaplóban/elektronikus naplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- A tanév elején elkészített osztályfőnöki tanmenet szerint vezeti az osztályfőnöki órákat, azokra előre felkészül.
- Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.

- A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.
- Elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervezetét (osztályfőnöki munkaterv, osztályfőnöki tanmenet).
- Elkészíti az osztálystatisztikákat és ezekhez kapcsolódó elemzéseket.
- Elkészíti a félévi és tanév végi értékeléseket az osztályközösség fejlődéséről.
- Betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkel és a nevelőtársakkal szemben.
- Kitölti és vezeti az osztálynaplót, havonta ellenőrzi a szükséges beírásokat, és szükség esetén gondoskodik azok pótlásáról.
- vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.
- Tanév elején kitölti a tanulók tájékoztató füzetét, tanév közben havonta ellenőrzi tájékoztató füzet vezetését (érdemjegyek, egyéb beírások, szülői aláírások).
- Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.

Az osztályfőnöki munka tervezése

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított osztályfőnöki munkaterv alapján végzi.

Az osztályfőnöki munkaterv felépítése

- A tanév elején összeállított munkaterv
- Az előző tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
- Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról.
- Osztályfőnöki tanmenet (az osztályfőnöki órák éves terve).
- Tervezett tanórán kívüli programok az adott tanévre havi bontásban.
- Tervezett fogadó órák és szülői értekezletek az adott tanévre. Az egyes szülői értekezletek tervezett témái.
- Az osztály diákközösségének vezetői.
- Az osztályban működő szülői szervezet vezetői.
- Az osztályfőnöki munkatervhez csatolt dokumentumok a tanév folyamán
- Első félévi és tanév végi osztálystatisztika.
- Első félévi és tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.

Az osztályfőnök által készített statisztikák, jelentések az osztályról

Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról

- Tanulók száma, ebből leány
- Állami nevelt (gondozott)
- Hátrányos helyzetű, ebből halmozottan hátrányos helyzetű tanuló
- Tanulási, magatartási, beilleszkedési zavarral küzdő tanuló
- Sajátos nevelési igényű tanuló
- Az iskolában étkező, ebből normatív támogatásban részesülő tanuló
- Az étkezőkből csak ebédelő, illetve háromszor étkező tanuló
- Az iskolába járás alól felmentett tanuló (magántanuló)
- Egyes tantárgyakból az értékelés alól felmentett tanulók
- Más településről bejáró tanuló

- Nem magyar állampolgár
- Évfolyamismétlő

Statisztikai adatok az első félév és a tanév végén az osztályról

- Tanulók száma
- Osztályozott tanulók száma és aránya
- Osztályozatlan tanulók száma és aránya
- Az egyes tantárgyakban elért osztályzatok száma és a tantárgyak osztályátlaga
- Az osztály tanulmányi átlaga
- Kitűnő tanulók száma és aránya
- Szaktárgyi dicsérek száma tantárgyanként a tanév végén
- Példamutató magatartásért adott dicsérek száma a tanév végén
- Példamutató szorgalomért adott dicsérek száma a tanév végén
- Egy tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- Két tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- Három vagy több tantárgyból évfolyamismétlésre bukott tanulók száma és aránya
- A bukások száma tantárgyanként
- A tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyek eredményei
- Iskolán belüli versenyek eredményei (iskolai versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
- Nyolcadik évfolyamon a középiskolai továbbtanulás jellemzői

A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelési szempontjai az első félév és a tanév végén

- Az osztályközösség életét jellemző legfontosabb adatok (létszám, fiúk-lányok aránya, új tanulók, távozók).
- Az osztály szociális összetétele (a családok szociális helyzete, a családok kulturális elvárásai, hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók, gyermek- és ifjúságvédelmi munka).
- A tanulási teljesítmény (tanulmányi átlageredmények, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, a bukások, a tehetséges tanulók eredményei).
- Az osztályközösség társas szerkezete, a közösség rétegződése, struktúrája.
- Neveltségi szint (magatartás, társas viselkedés, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók).
- A közösségi tevékenység (önkormányzás szintje, közös programok és rendezvények felsorolása, egyéb (tanórán kívüli) foglalkozásokon való részvétel).
- A szülői házzal való kapcsolat (a családlátogatások és a szülői értekezletek tapasztalatai, a szülők nevelési elvei, a szülők kapcsolata az iskolával).

1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Munkánk során kiemelten kezeljük

- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő;
- a sajátos nevelési igényű;
- a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók
- a kiemelten tehetséges tanulók egyéni fejlesztését.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Minden szülő és gyermek életének legfontosabb pillanata, amikor az iskolaérettséget elérő gyermek először lépi át az iskola küszöbét.

Előfordul, hogy ez a beilleszkedés nehézségekbe ütközik. Feladatunk minden beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő gyermeknek és szüleiknek segítséget nyújtani ezek megoldásában. Ezt a problémát felismerve változtattuk meg az első osztályos beiratkozás rendszerét ill. az első két évfolyamon történő oktatás tartalmát.

Az első osztályos gyermekek kétnyelvű oktatásban részesülnek, a szülőnek csak negyedik osztály második félévében kell eldöntenie – a nevelőkkel együtt –, hogy kétnyelvű vagy nyelvoktató csoportban tanuljon-e tovább gyermeke az ötödik osztálytól. Így nem óvodás korban kell eldönteni a gyermekről, hogy melyik oktatási formában tanuljon.

További problémák megelőzéséhez, illetve feltárásához évente elvégzendő feladatunk:

- Szoros kapcsolattartás az óvodákkal.
- A leendő elsős tanítók látogatása az óvodákban. Amennyiben lehetőség van rá, bekapcsolódásuk közös foglalkozásokba.
- Nagycsoportos óvodások látogatása az iskolában. Leendő elsős tanítók tartanak foglalkozásokat, elősegítve a személyesebb ismerkedést.
- Szülők látogatása az iskolában. Ismerkedés a tanítókkal, a házirenddel.
- Szülői értekezlet a leendő első osztályos tanulók szüleinek.
- Óvónők látogatása az első osztályokban. Volt óvis gyermekeiket figyelhetik meg új, megváltozott környezetükben.

A tapasztaltak alapján a pedagógusok feladata

- Azoknak az okoknak a keresése, feltárása, amelyek a beilleszkedési, magatartási problémákhoz vezettek.
- Az óvodai légkörhöz hasonló, barátságos, esztétikus környezet kialakítása.
- Az életkornak megfelelő, játékoságot biztosító szemléltető eszközök alkalmazása.
- A tanítási órákon a játékoság, tevékenykedtetés biztosítása.
- A tanórákon kívüli tevékenységek megszervezésében az óvodai élményekhez hasonló játékoság biztosítása.
- Az adott közösség szabályainak tudatosítása, elfogadtatása.
- A tapasztalatok, megbeszélések alapján a tanulók megfigyelése:
 - tanítási órákon
 - napközis foglalkozásokon

- egyéb élethelyzetekben (ebédlő, szakkörök)
- társas kapcsolatok kialakítása során.
- Mozgás- és figyelemzavaros diákok kiszűrése.
- Olyan értékelési rendszer kidolgozása, amely minden tanuló számára biztosítja, hogy sikerélményhez jusson.
- Folyamatos feladat ezeknek a tanulóknak a megfigyelése, kapcsolattartás a segítő intézményekkel. A fejlődés, a változás nyomon követése. Ezek alapján új stratégia kidolgozása.

A beilleszkedési, magatartási zavarral küzdő diákok és tanáraik segítségére állnak:

- Az iskola vezetői.
- Munkaközösség vezetők.
- Családlátogatások – szoros kapcsolattartás a szülőkkel.
- Nevelési Tanácsadó.
- Gyermekpszichológus.
- Szakirányú képzettséggel rendelkező fejlesztő pedagógus.

A sajátos nevelési igényű tanulókkal való foglalkozás

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.

A sajátos nevelési igényű tanulót a szakértői és rehabilitációs bizottság, vagy a nevelési szaktanácsadó szakértő véleménye alapján, a szülő írásos kérelmére az igazgató mentesíti egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól. Felzárkóztatásukat a többiekhez egyéni foglalkozás keretében segíti elő.

Számukra amennyiben szükséges, hosszabb időt biztosítunk az írásbeli beszámolókra a javítóvizsgákon. Szükség esetén az írásbeli beszámoló, szóbeli beszámolóval, a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását engedélyezi.

A gyermeknek, tanulónak joga, hogy állapotának, személyes adottságának megfelelő megkülönböztetett ellátásban – különleges gondozásban, rehabilitációs célú ellátásban részesüljön, s életkorától függetlenül a pedagógiai szakszolgálat intézményeihez forduljon segítségért.

Intézményünk gyógypedagógus segítségét veszi igénybe ehhez a munkához.

A sajátos nevelési igényű tanulók pszichés fejlődés zavarokkal, ezen belül az iskolai teljesítmény specifikus fejlődési rendellenességeivel küzdenek.

F.81.0	meghatározott olvasási zavar (dyslexia)
F.81.1	írászavar (dysgraphia)
F.81.2	aritmetikai készségek zavara (dyscalculia)
F.81.3	iskolai készségek kevert zavara
F.81.9	az iskolai készségek fejlődési zavara

A felsorolt problémákkal rendelkező tanulók oktatása-nevelése helyi tantervünkre épül, számukra egyéni fejlesztési tervet állít össze a gyógypedagógus szakember. Azonos a tananyag és részben azonos a követelményrendszer. A Szakértői és Rehabilitációs Bizottság

szakvéleménye alapján egyes tanulókat felmentettünk az értékelés – vagy az értékelés bizonyos formái, például írásbeli számonkérés - alól, vagy szintén a szakemberek írásos javaslata alapján időszakosan egyéni fejlődésükhöz mért méltányos értékelést – a pozitívumok kiemelésével – alkalmazunk.

A tananyag jobb elsajátítása érdekében a sajátos nevelési igényű tanulók számára egyéni, illetve kiscsoportos fejlesztő foglalkozásokat biztosítunk.

A fejlesztő foglalkozások célja a komplex képességfejlesztés és a tantárgyi segítség, redukáció.

A tanulási nehézségek összetevői

A tanulási kudarcok oka sokféle, és egyénenként eltérő. Intézményünkben is nőtt azon tanulók száma, akik a tanulásban lemaradnak, teljesítményük romlik és a tantervi minimum követelményeket is csak nehezen, vagy egyáltalán nem képesek teljesíteni.

A tanulást nehezítő körülmények

- Tanulási alkalmatlanság
 - A gyermek nem mutat általános visszamaradást a normálhoz viszonyítva (IQ)
 - nincs látási, hallási stb. zavara,
 - megfelelő kulturális, szociális környezetben él
 - de ennek ellenére teljesítmény-gyengülést mutat.
- Tanulási zavarok

A tanulási zavarok fő oka a tanulási képességeket meghatározó percepciós és perceptuo-motoros funkciók egyenetlen fejlődése, hiányos működése. A fennálló funkciózavarok, kiesések okozzák a teljesítményproblémát.

A tanulási zavarok lehetnek:

- Részképesség zavarok (beszéd, helyesírás, olvasás, írás, számolás és mozgás területén)
 - Súlyosabb tünete lehet a dyslexia, dysgráfia, dyscalculia.
- Személyiségből fakadó nehézségek:
 - Magatartászavar
 - Figyelemzavar
 - Hiperaktivitás,
 - Érzelmi-akarat nevelés hiányosságai.
 - A kommunikációs készség alacsonyabb szintje,
 - Személyiségzavar,
 - Önismeret és önbizalom hiánya.
- Szociálisan hátrányos helyzet:
 - Ingerszegény otthoni környezet.
 - Motiváció hiánya
 - A kommunikációs készség alacsonyabb foka.

Célunk, hogy tanítványaink a nekik megfelelő módon fejleszthessék képességeiket, találják meg a fejlődésükhöz legcélravezetőbb tanulási módszereket.

Tudásuk, teljesítményük értékelése legyen folyamatos, reális, motiváló és egyénre szabott.

A sajátos nevelési igényű integrált tanulók nevelésének programja

I. szakasz: Felkészítő

- A tanuló felkészítése az integrálódásra (elbeszélgetés gyermekkel, szülővel)
- A leendő osztály előkészítése a sérült gyerekek fogadására. (próbaidőre és véglegesen)
- A szülői értekezleten a szülőkkel történő elfogadás és támogatás kérése.

- A gyermeket tanító pedagógusok felkészítése a megfelelő iskolatípusba. (hospitálás, konzultáció, rendszeres kapcsolattartás)
- A tantestület felkészítése a sajátos nevelési igényű gyermek fogadására.

II. szakasz: Integráció

- A tanuló integrációja során az osztályközösségben felmerülő pedagógiai és pszichológiai problémák megbeszélése a Pedagógiai Szakszolgálat pszichológusával.
- A gyógypedagógus folyamatos oktatást, nevelést segítő munkája a gyermekeknek és pedagógusoknak.
- A speciális iskolákkal, mint bázisiskolákkal történő rendszeres kapcsolattartás (nyílt napok, fogadónapok szervezése és konzultációs lehetőségek) révén biztosítani tudja a tanulót tanító pedagógusok kellő mértékű felkészítését.
- A nyári és téli integrációs táborban való részvételek lehetővé teszik a sajátos nevelési igényű gyermek esetleges hiányainak pótlását.
- A törvény által biztosított egyéni foglalkozások segítik a tanulók speciális igényeinek megfelelően a hiányok pótlását, az ismeretek elmélyítését.

III. szakasz: Továbbtanulás, önállóság

- A tanuló felkészítése a sajátos nevelési igényének megfelelő önálló életre (közlekedés, házimunka, ügyeinek intézése stb.)
- Felkészítés a továbbtanulásra, a középiskolára.
- Továbbtanulásának figyelemmel kísérése.

A testi-lelki egészség gondozása során a sajátos nevelési igényű gyermek ismerje a fizikai terhelhetőségét.

Szükséges a rendszeres orvosi ellenőrzés.

Számukra is fontos a rendszeres mozgás, testedzés. Ismerjék az egészséget károsító tényezőket, a helyes táplálkozást! Kerüljék a káros szenvedélyeket! A pedagógus részéről nagy türelemre, állandó korrigálásra van szükség a járási, testtartási hibák, túlmozgások, kommunikációs problémák megszüntetéséhez

Ahhoz, hogy a pedagógus a gyermek tanulását megfelelően irányítani tudja, ismernie kell a tanuló speciális szükségleteit, a gyermek tanulási szokásait.

A tanulási nehézséggel küzdő tanulók felzárkóztatását segítő tevékenységek

- Feltárjuk, megvizsgáljuk a kudarc hátterét, okait
- Szükség esetén a Pedagógiai Szakszolgálat (képeségvizsgálat) segítségét kérjük (Nevelési Tanácsadó).
- A fejlesztő pedagógus, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős segítségét kérjük a nehézségek leküzdéséhez.
- A rászoruló tanulókkal iskolánk gyógypedagógusa és a Nevelési Tanácsadó szakemberei foglalkoznak.
- Biztosítjuk számára a felzárkóztató ill. fejlesztő foglalkozásokon való részvételt.
- A fejlesztő órákon résztvevőkkel fejlesztési terv alapján foglalkoznak a pedagógusok.
- A róla alkotott szakvélemény alapján a differenciálás lehetőségét kihasználva, az egyéni bánásmód elvének figyelembevételével fejlesztjük képességeit.
- Saját tempójában és képességeinek megfelelő sikeres tanulási módszereket alkalmazunk.
- Sikerélményhez juttatjuk.
- Egészséges önbizalom érzését alakítjuk ki benne.

- A helyi tanterveinkben kijelöljük azt a minimum követelményszintet, aminek teljesítését korrepetálással, felzárkóztatással biztosítjuk.
 - Lehetővé tesszük a sikertelen teljesítmény javítását.
 - A tanuló teljesítményét folyamatosan mérjük, értékeljük. Az értékelés módja leggyakrabban verbális legyen, a legkisebb pozitív fejlődést is dicsérjük.
 - A napközis és tanulószobai foglalkozásokon való részvételt ajánljuk.
 - A kudarcok elkerülése érdekében kiemelt figyelmet kell fordítanunk a tanár-diák kapcsolatra; a köztük lévő interakció folyamatos vizsgálata.
 - Igénybe vesszük a szülők megértő és együttműködő tevékenységét.
- A törvény által meghatározott egyéni fejlesztésre szolgáló órakeretet fejlesztésre, felzárkóztatásra és tehetséggondozásra fordítjuk.
- A tanulást segítő tevékenységet más területtel is összekapcsoljuk.

Szorgalmazzuk számukra:

- a napközi és tanulószobai ellátást, az étkeztetést
- a felzárkóztató, egyéni fejlesztést, segítő foglalkozásokat
- a drog és bűnmegelőzési programokat
- a szabadidő hasznos eltöltéséhez a szakköri és a sportfoglalkozásokat
- a mentálhigiénés programokat
- a pálya- és iskolaválasztást
- az önismereti csoportok létrehozását.

Az iskola minden pedagógusának kötelessége a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók segítése és fejlesztése.

A sajátos nevelési igényű tanulók értékelésének módja

- A tanulói teljesítmény értékelése a Pedagógiai programban meghatározott módon történik.
- A tanulót a szakértői és rehabilitációs vagy Nevelési Tanácsadó szakértői véleménye alapján (szülői kérésre) az igazgató mentesíti az egyes tantárgyak, tantárgyrészek értékelése és minősítése alól.
- A tanuló teljesítményét folyamatosan mérjük, értékeljük. Az értékelés leggyakrabban verbális.
- A tanuló magasabb évfolyamba történő továbbhaladásáról a nevelőtestület dönt.
- Figyelemmel kísérjük a Nevelési Tanácsadóban újból végzett kontrollvizsgálatukat.
- Különös gonddal segítjük iskola- és pályaválasztásukat.
- Biztosítjuk a tanulóknak a számonkéréskor a speciális eszközök igénybevételét.
- Hosszabb felkészülési időt adunk.
- Írásbeli beszámoltatás helyett szóbeli és fordítva, aszerint, hogy mely eljárás segíti legjobban a teljesítmény sikerét.
- Esetenként a kétszemélyes tanár-diák kapcsolat megteremtése.
- A részképesség zavara miatt egyes tantárgyak alól felmentett tanulóknál szöveges értékelést adunk szülő és gyerek felé.
- A témazáró dolgozatoknál differenciált, egyénre szabott feladatok összeállításával segítünk a tanulási nehézségekkel küzdő tanulóknak.
- Az írásbeli munka során az optimum és minimum követelmény legyen a feladatban, mert a teljesítmény sikerét ezzel biztosíthatjuk.

Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A bemeneti képességmérés iskolánkban alkalmazott területei

- Tanév eleji mérések, azok elemzése.
- Diagnosztizáló mérések. A kapott eredmények elemzése, további fejlesztési területek meghatározása.
- Gyógypedagógussal folytatott konzultációk
- Óvónők, szülők, középiskolák jelzései.

A mérések eredményeinek kiértékelése után lehet minden tanulóra egyéni fejlesztési tervet készíteni, a gyermek érdeklődési területére, képességeire

Tanulási kudarcnak azok a tanulók lehetnek kitéve, akiket bizonyos tényezők gátolnak egyéni képességeiknek megfelelő kibontakoztatásában, adottságaikhoz mért fejlődésükben.

Célunk és feladatunk ezeknek a gátló tényezőknek mielőbbi felismerése, feltárása, majd egyéni segítség nyújtása a tanulónak, szülőknek, pedagógusoknak ezen gátló tényezők megszüntetésére, illetve hatásuk csökkentésére.

A tanulási kudarc okai

- szociális hátrány
 - családi mikrokörnyezet
 - családi házon kívüli környezet (pl. lakóközvet)
 - iskolai környezet
- lelki-, pszichikai-, testi sérülés, érzékszervi zavar (magatartás- és figyelemzavar, dyslexia, dysgraphia, dyscalculia...)

A gátló tényezők feltárásának lehetőségei

- óvónők, szülők, védőnő, orvos jelzései
- családlátogatások
- bemeneti mérések elemzése
- óralátogatások (iskolavezetés, munkaközösségek vezetői, csoportok)
- a gyermekek beilleszkedésének, magatartásának, tanulási szokásainak megfigyelése (tanítási órákon, tanórán kívüli tevékenységek során)
- a közösségi szokások elfogadása, betartása

Törekedni kell arra, hogy minél előbb kiszűrjük a tanulási kudarcnak kitett tanulókat.

A pedagógust segítő „intézmény – háló”:

- iskolavezetés
- gyermekvédelmi felelős
- szakirányú képzettséggel rendelkező pedagógus
- Nevelési Tanácsadó
- gyermekpszichológus

Feladatok:

- Amennyiben szükséges, a gyermek áthelyezése a neki megfelelő, fejlődését biztosító oktatási intézménybe.
- A segítő intézményekkel közösen egyéni fejlesztési program kidolgozása.
- Differenciált tanítási órák szervezése, fokozott figyelem az egyénre szabott feladatok kiosztásánál, segítség azok megoldásában.
- Barátságos, biztonságot sugárzó, esztétikus környezet kialakítása.
- Külön, egyéni, speciális foglalkozás, fejlesztés a fejlesztő pedagógus közreműködésével.
- Foglalkozások a Nevelési Tanácsadóban, gyermekpszichológussal. Állandó kapcsolattartás, visszacsatolás az ott dolgozó szakemberekkel.

- Folyamatos mérések, megfigyelések, tapasztalatok megbeszélése, fejlődési ütem elemzése, ennek megfelelően újabb fejlesztési terv kidolgozása.
- Fontos, hogy kollégáink megfelelő képzésben részesüljenek ahhoz, hogy képesek legyenek időben felismerni a tanulási kudarcok okait. Tisztában legyenek azzal, hogy mely esetben hová forduljanak megfelelő segítségért. Helyi továbbképzéseken, munkaközösségi megbeszéléseken is igyekszünk tájékoztatást adni különböző okok tüneteiről (pl. dysgraphia), a fejlesztés lehetőségeiről.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Tehetségesnek tekinthetjük azokat a tanulókat, akik valamilyen tantárgyból a korosztályukhoz képest kiemelkedően teljesítenek. Képességeik valamilyen területen megelőzik fejlettségükben társaikat.

A gyermekek eltérő képességekkel érkeznek az iskolákba. Minden pedagógus legfontosabb feladata, hogy ezeket a képességeket feltárja, s ennek alapján biztosítja a diákok egyénre szabott fejlesztését.

Feladatok a tehetséges tanulók fejlesztése, a képességek kibontakoztatása terén:

- Képességek mérése.
- Fejlesztési terv kidolgozása.
- Folyamatos, egyénre szabott fejlesztés.
- Eredményesség mérése.
- Újabb fejlesztési terv kidolgozása.

Az egyéni fejlesztés területei

- A több évtizedes nemzetiségi nyelvoktatás mellett 1987 óta kétnyelvű oktatás is folyik intézményünkben. Az emelt óraszámú német nyelvű oktatás során diákjaink nagy része biztos alapokra tesz szert.
- Megismerik népcsoportunk múltját, a német nyelvterületen élő népek kultúráját, szokásait, felső tagozaton lehetőség nyílik németországi cserekapcsolatra. Ez igen jó alkalom a nyelvgyakorlásra és egyben a személyiségfejlesztésre is.
- A legaktívabb tanulók számos versenyen, megmérettetésen vehetnek részt, előzetes tanári felkészítés alapján.
- A számítástechnika oktatása során igyekszünk megismertetni tanulóinkat azokkal a módszerekkel, amelyek az információk sokoldalú megszerzését, önálló feldolgozását teszik lehetővé.
- Differenciált tanítási órák szervezése; csoportbontás; egyéni, eltérő feladattípusok kijelölésével.
- Tanulócsoporthoz belül szervezett játékos vetélkedők, versenyek.
- Évfolyamok között szervezett iskolai szintű versenyek.
- Megyei, országos versenyek.
- Levelezős feladatmegoldó versenyek.
- Képességfejlesztő munkafüzetek, könyvek, számítógépes programok ajánlása diákoknak és szülőknek. Alkalmazásuk tanítási órákon.
- Egyéni felkészítés, foglalkozás, fejlesztés - tanítási órákon kívül.
- Tantárgyi szakkörök, tehetséggondozó foglalkozások.
- Az elért eredmények iskolai szintű értékelése, ismertetése további ösztönzést nyújt a tanulóknak képességeik kibontakoztatására.

A fejlesztés eredményességét tanév végén kimeneti méréssel is ellenőrizzük. Ezek értékelése után tudunk újabb fejlesztési tervet kidolgozni, lehetőséget adni gyerekeink számára.

1.7. Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Az iskolánkban folyó gyermekvédelmi munka célja és feladata:

A gyermekek személyiségének fejlesztése

- Szociális hátrányok leküzdése.
- A veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése – prevenció.
- Amennyiben létrejött a veszélyeztetettség, annak megfelelő kezelése.
- Mindezekhez elengedhetetlen feltétel a szülők, az iskola dolgozóinak és a gyermekvédelemmel foglalkozó szervezetek együttműködése.
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
- Pedagógiai Szakszolgálat
- Orvosi, védőnői hálózat.

Feladataink és tevékenységeink éves szinten

- A hátrányos és veszélyeztetett tanulók körének feltérképezése a tanév elején az osztályfőnökök segítségével.
- A problémák leküzdésére feladatterv készítése és végrehajtása.
- Mulasztások figyelemmel kísérése, hiányzások ellenőrzése folyamatosan.
- Szükséges segítség megadása (felzárkóztatás egyénileg).
- Intézkedések megtétele.
- Az igazolatlanul mulasztó tanulók esetében
 - Beszélgetés a tanulóval, a szülőkkel ennek okairól.
 - Felszólítás rendszeres iskolába járásra.
 - A szülő feljelentése a jegyző felé a közoktatási törvény megszegése miatt.
- A végrehajtás eredményességének értékelése, további feladatok meghatározása.
- Napközis, tanulószobai foglalkozásokon való részvételre ösztönzés.
- Drog és bűnmegelőzési előadások. (ANTSZ, Rendőrségi - program, iskolaorvos, védőnő)
- Pályaválasztás segítése. (üzemlátogatások, kiállítások)
- Anyagi támogatás. (tankönyvtámogatás, pályázatok)

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Szociálisan hátrányos helyzetűek azok a tanulók, akiket különböző tényezők gátolnak adottságaikhoz mért fejlődésükben. Feladatunk minden hátrányos helyzetű, de különösen a szociális hátrányban lévő tanulókat segíteni képességeik kibontakozásában. Mindezek feltárásához évente szükségesnek tartjuk

- A szociális hátránnyal küzdő tanulók feltérképezését.
- A problémák feltárását, azaz a kiindulási állapot feltérképezését.

Elemeznünk kell azokat a tényezőket, amelyek hozzájárulnak a hátrányos helyzet kialakulásához. Ilyen tényezők például:

- **Családi mikrokörnyezet**
 - Túlságosan alacsony egy főre eső jövedelem.
 - Kulturális helyzet. (a szülők alacsony iskolázottsága, művelődés lebecsülése)
 - Csonka családban élők, munkanélküli szülők gyermekei.
- **Családi házon kívüli környezet**

- Az utca, lakókörszet negatív hatásai.
- Kapcsolat kifogásolható magatartású emberekkel. (felnőtt, gyerek)
- **Iskolai környezetben**
 - Intézményünk tárgyi, személyi ellátottsága
 - Tanár – diák viszony
 - Tartós betegség

A szociális hátrányok enyhítését a következő tevékenységi formák szolgálják intézményünkben

- Felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok
- Drog- és bűnmegelőzési programok. (Rendőrségi program, tájékoztató előadások)
- Mentálhigiénés programok. (vetélkedők, előadások)
- Pályaorientációs tevékenység.
- Táborozások, kirándulások, filmklub, táncház
- Felvilágosító munka a szülők részére a szociális juttatások lehetőségeiről. (szülői értekezleten, fogadóórán, családlátogatáson)
- Motiválás napközis, illetve tanulószobai foglalkozásokon való részvételre.
- Folyamatos kapcsolattartás a szolgáltató intézményekkel, az áthelyező bizottságokkal.
- Tankönyvtámogatás.
- Táborozási, kirándulási hozzájárulások.
- Pályázatok lehetőségeinek kihasználása, ösztöndíjra segítő tevékenység.

1.8 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

Az iskola közösségeinek együttműködése

Az igazgatóság és a nevelőtestület együttműködése:

A nevelőtestület különböző közösségeinek együttműködése az igazgató segítségével a megbízott pedagógus vezetők, illetve a választott képviselők útján valósul meg.

Az együttműködés fórumai:

- az igazgatóság ülései,
- az iskolavezetőség ülései,
- a különböző értekezletek,
- megbeszélések, stb.

Ezen fórumok időpontját az iskola éves munkaterve határozza meg.

Az iskolavezetés az aktuális feladatokról a tanári szoba helyiségében elhelyezett hirdetőtáblán, valamint írásbeli tájékoztatókon, e-mailen keresztül értesíti a nevelőket.

Az iskolavezetőség tagjai kötelesek:

- az iskolavezetőség ülései után tájékoztatni az irányításuk alá tartozó pedagógusokat az ülés döntéseiről, határozatairól,
- az irányításuk alá tartozó pedagógusok kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetíteni az igazgatóság, az iskolavezetőség felé.

A nevelők kérdéseiket, véleményüket, javaslatukat szóban vagy írásban egyénileg vagy munkaköri vezetőjük, illetve választott képviselőik útján közölhetik az igazgatósággal, az iskola vezetésével, illetve szülői munkaközösséggel.

Szakmai munkaközösségek együttműködése

Az iskolában tevékenykedő szakmai munkaközösségek folyamatos együttműködéséért és kapcsolattartásáért a szakmai munkaközösségek vezetői felelősek.

A szakmai munkaközösségek vezetői a munkaközösség éves munkatervének összeállítása előtt közös megbeszélésen egyeztetik az adott tanévre tervezett feladataikat különös tekintettel a szakmai munka alábbi területeire:

- a munkaközösségen belül tervezett ellenőrzések és értékelések,
- iskolán belül szervezett bemutató órák, továbbképzések,
- iskolán kívüli továbbképzések,
- a tanulók számára szervezett pályázatok tanulmányi, kulturális és sportversenyek.

A szakmai munkaközösségek vezetői az iskolavezetőség ülésein rendszeresen tájékoztatják egymást a munkaközösségek tevékenységéről, aktuális feladatairól, a munkaközösségeken belüli ellenőrzések, értékelések eredményeiről.

A Szülők Közössége (SZK) és az iskola közösségeinek együttműködése

A SZK az iskola közösségeivel tagjain és a meghívottakon keresztül tartja egymással a kapcsolatot.

A SZK munkaközösség tagjai rendszeres időközönként – évente legalább 2 alkalommal – kötelesek tájékoztatni az általuk képviselteket a SZK tevékenységéről, valamint kötelesek az általuk képviselteket kérdéseit, véleményét, javaslatait a SZK felé továbbítani.

A SZK ülésein állandó meghívottként az alábbi személyek vehetnek részt: az iskola igazgatója, az iskolavezetés tagjai és a meghívottak.

Az iskola működéséről, az iskolai munkaterv feladatairól, végrehajtásáról az iskola igazgatója rendszeresen – évente legalább 2 alkalommal – köteles tájékoztatni az Szülők Közösségét.

A nevelők és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
- az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközségi ülésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetten keresztül írásban) tájékoztatják.
- A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján – az iskola igazgatóságához, az osztályfőnökhöz, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz fordulhatnak.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslatukat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

- A tanulók érdekeinek képviseletére az iskolában diákönkormányzat működik.
- A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon.
- A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.
- A diákönkormányzat a tanulói érdekképviseleten túl részt vesz az iskolai élet – tanórán kívüli – alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:
 - a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.);
 - tanulói ügyelet, iskolai felelősi rendszer;
 - sportélet;
 - túrák, kirándulások szervezése;
 - kulturális, szabadidős programok szervezése;
 - a tanulók tájékoztatása (iskolaújság, iskolai honlap).

Ezekben a kérdésekben

- az osztályközösség véleményét az osztály éves munkatervének összeállítása előtt az osztályfőnököknek ki kell kérniük;
- a diákönkormányzat iskolai vezetőségének véleményét az iskola éves munkatervének összeállítása előtt az igazgatónak ki kell kérnie.
- Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és az igazgató felé.

A magasabb jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskola szervezeti és működési szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt.

A diákönkormányzatot az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a diákönkormányzat iskolai vezetőségének diákvezetője (elnöke) vagy a diákönkormányzatot segítő nagykorú személy képviseli.

Az iskolában iskolai vezetőség működik, mely az iskolai élet egészére kiterjedő döntés előkészítő, véleményező és javaslattevő jogkörrel rendelkezik. Az iskola vezetőségének teljes jogú tagja az iskolai diákönkormányzat képviselője.

A nevelők és a szülők kapcsolattartása és együttműködése

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a) Egyéni megbeszélések

Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.

b) Családlátogatás

Feladata, a gyermekek családi háttérének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

c) Szülői értekezlet

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása
- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
- a helyi tanterv követelményeiről,
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola vezetése felé.

d) Fogadó óra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

e) Nyílt tanítási nap

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

f) Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg. A szülők a tanulók és a saját – a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított – jogaiknak az érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján az iskola igazgatóságához, az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz vagy az intézményi tanácshoz, illetve az iskolaszékhez fordulhatnak.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola vezetésével, nevelőtestületével.

Az iskola pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) joga van megismernie.

Az iskola vezetésének és közösségeinek külső kapcsolatai, együttműködése iskolán kívüli intézményekkel

1. Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskolavezetésnek állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:

- Az intézmény fenntartójával: Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, 1055 Budapest, Szalay u. 10-14. Tatabányai Tankerülete
- A területileg illetékes önkormányzati képviselőtestülettel és polgármesteri hivatallal:
- Tarján Község Önkormányzata, Tarján, Rákóczi út 39.
- Tarjáni Német Nemzetiségi Önkormányzat Tarján Rákóczi út 39.
- A kistérségi oktatási intézmények vezetőivel
- Német Nemzetiségi Óvoda, Tarján Rákóczi út 15.
- A területileg illetékes nevelési tanácsadóval, a területileg illetékes tanulási képességet vizsgáló bizottsággal
- Intézményi Tanáccsal

A munkakapcsolat megszervezéséért, irányításáért az igazgató a felelős.

2. Az eredményes oktató- és nevelőmunka érdekében az iskola rendszeres munkakapcsolatot tart fenn az alábbi intézményekkel, szervezetekkel, gazdálkodókkal:

- Az iskolát támogató Iskolaszék a Gyermekekért Alapítvány kuratóriumával.
- Az alábbi közművelődési intézményekkel:
- Művelődési Ház, Tájház Tarján
- Az alábbi egyesületekkel:
 - Német Nemzetiségi Egyesület
 - Zenei Egyesület
 - Barát kör Tarján
 - Sport Egyesület Tarján
- Az alábbi egyházak helyi gyülekezeteivel:
 - Plébánia, Római Katolikus Egyház, Tarján,
 - Református közösség Tarján
 - Hit Gyülekezete

A munkakapcsolat megszervezéséért, felügyeletéért az igazgató vagy az igazgatóhelyettes a felelős. Az egyes intézményekkel, szervezetekkel kapcsolatot tartó nevelőket az iskola éves munkaterve rögzíti.

3. A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az iskola igazgatósága rendszeres kapcsolatot tart fenn a Körzeti Gyermekorvosi Rendelőintézet és Fogorvosi Rendelő, Tarján. illetékes egészségügyi dolgozóival, és segítségükkel megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát.

4. A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart fenn a gyermekjóléti szolgálatokkal.

5. A munkakapcsolat felügyeletéért az igazgató, illetve az igazgatóhelyettes a felelős.

6. A nevelők szakmai, pedagógiai munkájának segítésének, fejlesztésének céljából az iskolában működő szakmai munkaközösségek bekapcsolódnak a területi szakmai munkaközösségek munkájába:

- felsős munkaközösség,
- alsós munkaközösség.

1.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:

- osztályozó vizsga,
- pótló vizsga,
- javítóvizsga.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet. Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkészik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel

- osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
- javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.

Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit az iskola helyi tantervében (a kerettantervben) szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg.

Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit a mindenkori tantervek tartalmazzák, melyek a pedagógiai program mellékletét képezik.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló a 2-8. évfolyamon az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az iskola tantervében meghatározott "a továbbhaladás feltételei" című fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók évközbéli tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A 2. - 8. évfolyamon minden tantárgyból legalább az "elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a továbbhaladáshoz.

Ha a tanuló a 2. - 8. tanév végén "elégtelen" osztályzatot szerez, a nevelőtestület döntésétől függően a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgára, vagy osztályismétlésre kötelezi.

A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozóvizsgát kell tennie ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a
- tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott
- magántanuló volt.

A vizsgaszabályzat hatálya, célja

a) Iskolánk a kötelező beiskolázási körzetéből – melyet az iskola fenntartója határoz meg – minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.

b) Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.

c) Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát;
- a gyermek lakcímkártyáját;
- az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító óvodai igazolást;
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.

d) A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát;
- a tanuló lakcímkártyáját
- a szülő személyi igazolványát;
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

e) Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.

f) Ha az átvételt kérő körzeten kívüli tanuló előző tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag vagy változó minőségű, az igazgató a

tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét.

g) Az iskolába beadott felvételi kérelmeket meghatározott sorrendben teljesítjük.

h) Amennyiben iskolánk – a rendeletben megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, akkor az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján kell dönteni. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a házirend tartalmazza.

i) Iskolánkba tanév közben érkező új tanulók számára - szükség esetén-, az ismeretelsajátításhoz, alkalmazkodáshoz több időt, egyéni differenciálást nyújtanak pedagógusaink.

2. Az intézmény helyi tanterve

A helyi tanterv felépítésének szempontjai

2.1.1. Törvényi háttér

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- A Kormány 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- Az emberi erőforrások miniszterének 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelete a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- Az emberi erőforrások minisztere 17/2013. (III.1.) EMMI rendelete a nemzetiségi óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről

2.1.2. A tantervválasztás szempontjai

A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényt rendelte el a pedagógiai program felülvizsgálatát. A törvénymódosítás hatására jelentősebb változás következett be a nevelési program és a helyi tanterv tartalmában is.

„Az iskolák helyi tantervüket – a Nemzeti Alaptantervet figyelembe véve – az oktatási miniszter által kiadott kerettantervek alapján készítik el.”

2.1.3. Helyi tantervünk felülvizsgálata, a kerettantervekhez való hozzáigazítása során a következő feladataink voltak:

- A kormányrendeletek, a módosított köznevelési törvény alapos tanulmányozása. Ehhez kollégáink segítséget írásos anyagok, tantestületi értekezletek és továbbképzések alkalmával kaptak.
- Az általános iskola kerettantervének megismerése, valamint helyi tantervünk felülvizsgálata ez alapján.
- A kisebbségi oktatás irányelveinek követése
- Helyi tantervünk elkészítése az előírások betartásával.

2.1.4. A legfontosabb szempontok, amelyeket figyelembe kellett vennünk helyi tantervünk készítése során:

- Az iskolai nevelés-oktatás egységes pedagógiai folyamat, amelyben a Nat műveltségi területenként határozza meg az iskolai nevelés-oktatás pedagógiai tartalmát.
- A fejlesztési feladatok, tartalmak az egyes nevelési-oktatási szakaszokhoz kapcsolódnak.
- Az alsó tagozat első két évében a tartalmi szabályozás lehetővé teszi, ösztönzi az ebben az életkorban a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni

fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelését. Az alsó tagozat harmadik–negyedik évfolyamán erőteljesebbé – a negyedik évfolyam végére már meghatározóvá – válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. A Nat feladataiból, céljaiból következő motiválás és a tanulásszervezés folyamata a Nat fejlesztési feladataiban is kifejeződő elvárásokra összpontosít.

- A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. A felső tagozat hetedik–nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

A helyi tantervekkel szemben támasztott követelményeink a következők:

- Nyitott és alkalmazható alapismeret.
- A tanulók önálló ismeretszerzésre való képességének fejlesztése.
- Színvonalas alapműveltség, nyitottság.
- Egymás tisztelete és mások értékeinek megbecsülése.
- Hagyományok fontosságának felismertetése, azok ápolása
- A haza iránti elkötelezettség, társadalmi érdeklődés, aktivitás.
- Pozitív tanár diák kapcsolatok, tantárgyi kötődés.
- Megfigyelés centrikus gondolkodás.
- A memorizálás, az ismeretek felidézésének képessége, az emlékezet fejlesztése.
- A komplex látásmód kialakítása.
- Fokozott beszélgetéssel a helyes kommunikáció, előadásmód fejlesztése.
- Összehasonlítási, ok – okozati, viszonyítási és bizonyítási vágy, cáfolási képesség kialakítása.
- Csoportosítási, rendszerezési képesség.
- A kiemelés, az általánosítás, az indoklás, az ítéletalkotás és következtetés képessége.
- A kreativitás.
- Az együttes tevékenységrendszer.
- Az egyéni képességek kibontakoztatása differenciált feladatok, programok megoldásával.
- Az iskolai értékrend és normák megismerése, elsajátítása, megtartása.

Alapfokú nevelés-oktatás szakasza

Alsó tagozat, 1–4. évfolyam

Célok, feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza, az alsó tagozat az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fogékonnyá teszi saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Az iskola teret ad a gyermekjáték és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését. A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas

tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal – fejleszti az alapvető képességeket és alapképességeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít ki. Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Mintákat és gyakorlóterepet ad, magatartási normákat, szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. Megerősíti a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegíti a személyiség érését. Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociális-kulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. Az ehhez felhasznált tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoporthoz, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A tanuló erkölcsi gondolkodása legalább konvencionális szintre kerül, vagyis a hozzá közelálló elvárásainak megfelelően él, képes alkalmazni az emberi kapcsolatok elfogadott formáit. Tudja, hogy a gyerek, testvér, barát stb. szerep betöltője hogyan viselkedjen, de adott esetben képes a szabályok újraértelmezésére.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló ismeri lakóhelye és környékének népi hagyományait és életkorának megfelelő szinten az ország és a magyarság szimbólumait. Ismeri a nagy ünnepkörök egy-egy hagyományát és az éves ünnepkör legfontosabb állomásait: ezeket évszakok szerint is képes elhelyezni, valamint ismer ezekhez kapcsolódó alkotásokat (népdalokat, mondákat, meséket, műalkotásokat). Ismeri nemzeti ünnepeinket, ezek időpontját, részt vesz érzelmi azonosulását segítő tevékenységekben (népi hagyományok felelevenítése, eljátszása, ünnepi díszítések készítése).

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló el tudja magát helyezni adott közösségben, felismeri a valódi és lehetséges szerepeit egy adott kapcsolati hálózatban. Képes a kooperációra, megérti a szabályok fontosságát. Képes egyszerű közösségi szabályok követésére, bekapcsolódik közös tevékenységekbe és követi a közösségi hagyományokat.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A tanuló képes az együttműködésre, az empátiára, átérzi és gyakorolja a segítségnyújtást. A közös tevékenységek révén ismereteket szerez saját képességeiről és lehetőségeiről. Azonosítja a saját és mások alapvető érzelmeit, illetve kifejezi a problémáit. Életkorának megfelelő szinten ismeri a kapcsolatteremtés, kapcsolatépítés kultúráját, rendelkezik az életkorának megfelelő kooperatív készséggel. Ismeri a különböző megbízatások betöltésével együtt járó felelősséget és a feladatok megosztásának fontosságát.

A családi életre nevelés

A tanuló megismeri és elsajátítja az alapvető együttélési, együttműködési normákat a családban, az iskolában, a társadalmi életben. Ismeri és betartja az illemszabályokat. Megismerkedik a családi ünnepekkel és az ezekhez kötődő szokásokkal. Megtanulja a családi

szerepekhez (anya, apa, gyermek) kapcsolódó feladatokat, és törekszik rá, hogy saját feladatait napi rendszerességgel elvégezze.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló képes önállóan, az évszaknak és az időjárásnak megfelelően ruhát választani és felöltözni. Tudja, hogy a rendszeres tisztálkodás, a táplálkozás és a megfelelő folyadékbevitel egyaránt fontos az egészség védelmében. A rendszeres mozgás, a természet szeretete igényként épül be személyiségébe, figyel testtartására. Képes kifejezni a betegség és az egészség mint állapot közötti különbséget. Képes egyes betegségtünetek (láz, fejfájás) megnevezésére. Tudja, hogy a védőoltások is fontos eszközei az egészség megőrzésének. Képes kifejezni, leírni egyes feszültséget, stresszt okozó helyzeteket. Megtapasztal relaxációs technikákat, képes légző gyakorlatok és egyszerű tornagyakorlatok (például reggeli torna) önálló elvégzésére. A tanulóban kialakul az igény a harmonikus, barátságos, otthonos környezet iránt. Kipróbálja a testmozgás, a manuális és művészeti, alkotó tevékenység több formáját, és képes megfogalmazni ezzel kapcsolatos élményeit, tapasztalatait.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanuló ismeri és betartja a kapcsolatteremtés elfogadott formáit. Képes az adott helyzeteknek megfelelő magatartási formákat alkalmazni a társas élet különféle színterein. Ismeri a közösségi élet sajátosságaiból fakadó korlátokat, és ennek tudatában alakítja tevékenységét. Tisztában van azzal, hogy a vállalt feladatok felelősséggel járnak. Tapasztalatot szerez arról, hogy nemcsak kötelező feladatai vannak, hanem szabad választása alapján is segíthet környezetében (iskola, otthon).

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanuló érzékenyebbé válik környezete állapota iránt. Képes a környezet sajátosságainak megismerésére, észreveszi a környezetben lejátszódó kedvező és kedvezőtlen folyamatokat, tudja elemi szinten értékelni e változásokat. Képes saját mikrokörnyezetében olyan változásokat javasolni, amelyek annak minőségét javítják. Értéknek tekinti a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, harmonikus működését. Készítés alakul ki benne környezete értékeinek megőrzésére.

Pályaorientáció

A tanuló megismeri azokat a szakmákat, amelyek mindennapi életvitelének zökkenőmentességét vagy megfelelő minőségét biztosítják. Felismeri a különböző foglalkozások együttműködésének fontosságát. Képes megfogalmazni adott szakma tevékenységét, és képes csoportosítani a foglalkozásokat különböző szempontrendszer szerint.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló ismeri az általa mindennap fogyasztott alapvető élelmiszerek árát. A matematikai műveletekről, illetve a mértékegységekről szóló ismereteit alkalmazni tudja pénzre vonatkoztatva is. Képes mindennapi fogyasztási cikkeket önállóan vásárolni, tud vigyázni a pénzére. Beépül az energiatakarékosság cselekvéseibe és gondolkodásába. Vannak ismeretei arról, hogy hazánkban és a világ más részén hozzá képest milyen életszínvonalon élnek gyerekek.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló tisztában van a korhatárt jelző szimbólumok jelentésével. Képes különbséget tenni a televízióban történetek és a valóság között. Ismeri a médiumokat és azok szerepét az ő szabadidejében, valamint hasznosíthatóságukat a tanulásban.

A tanulás tanítása

A tanuló tapasztalatot szerez arról, hogy lehet játszva tanulni. Napi rutinjába beépül a tanulásból adódó otthoni feladatok elvégzése, egyre inkább saját időbeosztása szerint készül az órákra. Vannak élményei arról, hogy az iskolai oktatáson kívül a tanulásnak és az önművelésnek egyéb lehetőségei is léteznek.

Felső tagozat, 5–8. évfolyam

Célok, feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás felső tagozatos szakasza szervesen folytatja az alsó tagozatos szakasz nevelő-oktató munkáját. Ez a szakasz a készségek és képességek fejlesztésével olyan pedagógiai munkát igényel, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a tanulók életének és tevékenységének számos más színtere, fóruma is. Az 5–6. évfolyamon – az 1–4. évfolyamhoz hasonlóan – továbbra is az alapkészségek fejlesztése kap fő hangsúlyt. Igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz figyelembe veszi, hogy a 10–12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz. Az 5–6. évfolyamokon ezért az integratív-képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik, a 7–8. évfolyamon, a serdülőkor kezdetétől viszont hangsúlyossá válik az elvont fogalmi és elemző gondolkodás fejlesztése.

Az általános iskola az 1–4. évfolyamokhoz hasonlóan az 5–8. évfolyamokon is együtt neveli a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú tanulókat. Érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíti őket a középfokú nevelés-oktatás szakaszában történő továbbtanulásra, illetve az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszára, összességében ezzel is támogatva a társadalomba való beilleszkedést. Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a nevelési célok elérését támogató érzelmi, szociális és kognitív képességeket. Kiemelt figyelmet fordít az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatására, a tanuláshoz, a feladatokban való részvételhez szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek, akarati tulajdonságok fejlesztésére. Feladatának tekinti az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztését, a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelését. Mindehhez előnyben részesíti az életszerű, valóságos problémák és feladathelyzetek teremtését az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A tanuló erkölcsi gondolkodásának szintje eleinte konvencionális, rendre és fegyelemre törekszik, belátja, hogy teljesíteni kell az elvállalt kötelezettségeket. A szabályokat be kell tartani, kivéve az olyan szélsőséges eseteket, amikor azok más társadalmi kötelezettségekkel kerülnek konfliktusba. A szakasz második felében a tanuló erkölcsi gondolkodása posztkonvencionálissá válik, vagyis belátja, hogy a törvényeket a társadalom hozza és alakítja. Tudatosul benne, hogy az emberek különböző értékeket és véleményeket vallanak, és hogy az értékek és szabályok egy része viszonylagos. A tanuló megérti a normakövetés fontosságát.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló ismeri lakóhelye és környékének népi hagyományait, valamint több, az ünnepkörökhöz köthető magyar hagyományt. Egyre rendszeresebben részt vesz szűkebb közösségében nemzeti hagyományaink ápolásában, megismer ezekhez kapcsolódó műalkotásokat. Annak érdekében, hogy erősödjön benne saját népe és kultúrája értékeihez való kötődés, megismeri azok legfontosabb értékeit, kiemelkedő személyiségeit és szimbólumait. Fel tud sorolni néhány, lakóköznyezetére jellemző sajátosságot, megismeri a hungarikum fogalmát. Ismeri nemzeti ünnepeinket, ezekhez kötődő hagyományainkat, és ezeket tantárgyi ismereteihez is kapcsolja. Kialakul benne a szülőföld, a haza és a nemzet fogalma, az ezekhez való kötődés igénye. Egyre nyitottabb más népek kultúrája iránt, ismeri, hogy Magyarországon milyen nemzetiségek és kisebbségek élnek. Ismerkedik egy-egy

magyarországi nemzetiség, kisebbség kultúrájával. Ismeri az általa tanult idegen nyelvet beszélő népek kultúrájának egy-egy jelentős vonását. A tanulóban kialakul egy kép az európai kultúra értékeiről, és ismer ennek megőrzéséért munkálkodó intézményeket, programokat.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló törekszik a konfliktusok feloldására, alkalmazza a konfliktuskezelés demokratikus technikáit. Nyitottá válik a társadalmi jelenségek iránt, szert téve az együttműködés képességére. Ismeri a közösségi élet sajátosságaiból fakadó korlátokat, és ennek tudatában alakítja tevékenységét. Megismerkedik az alapvető emberi, szabadság- és állampolgári jogokkal, kötelezettségekkel és az őt megillető jogok érvényesítési lehetőségeivel. Alkalmazza a méltányosságot és az erőszakmentességet biztosító technikákat a közösségben való tevékeny részvétele során. Részt vesz olyan tevékenységekben, amelyek a közösség jobbítását szolgálják.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

A tanuló megfelelő szókinccsel rendelkezik érzelmi árnyalatok kifejezésére, képes dicsérni, és egyre több tulajdonságot meg tud nevezni. Megismeri az önmegfigyelés jelentőségét, vagyis cselekedetei, reakciói, viselkedése alapján véleményt tud mondani önmagáról, ismeri a stressz és stresszkezelés lényegét. Képes különbséget tenni a valódi és virtuális társas kapcsolatok természete között, be tud kapcsolódni különböző kisközösségekbe. Kialakul benne a személyiségének megfelelő humánus magatartás az önkritika és a környezeti visszajelzések egységében, képes elemezni, feltárni a jóra ösztönző, illetve a destruktív csoportok eltérő jellemzőit. Több szempontból is rálát egy vitás helyzetre, konfliktusra, képes vitatkozni. Felismeri társadalmi szerepeit (férfi-nő, gyerek-szülő, diák-tanár). Képes felismerni bizonyos előítéletes magatartásformákat és a sztereotípiák megnyilvánulásait.

A családi életre nevelés

A tanuló képes felismerni és megfogalmazni családban betöltött szerepeket, feladatokat, megtalálja és elvégzi a rá háruló feladatokat. Tisztában van a nemi szerepek biológiai funkcióival, társadalmi hagyományaival. Felismeri a családi élet és a párkapcsolatok során előforduló súlyos problémahelyzeteket, és ezek megoldásához megfelelő segítséget tud kérni. A szakasz végére a tanuló értéknek tekinti a gondosan kiválasztott, mély társas kapcsolatot. Tisztában van azzal, hogy a szexualitás a párkapcsolatok fontos eleme, és érti az ezzel kapcsolatos felelősséget is. Tud a pozitív és negatív családtervezés különböző lehetőségeiről, ismeri a művi terhességmegszakítás lelki és fizikai veszélyeit. A tanuló alkalmazás szinten ismeri a csecsemőgondozás néhány alapvető lépését.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló fel tudja sorolni az egészséges táplálkozás néhány alapvető szabályát. Ismeri a tisztálkodással kapcsolatos alapvető szabályokat, a személyes higiéné ápolásának módjait, majd megtanulja tudatosan ápolni személyes higiéniáját. Tudja, hogy a rendszeres testmozgás és művészeti tevékenység hozzájárul lelki egészségünk megőrzéséhez, így fokozatosan kialakul az igénye ezek iránt. A tanuló (az iskola és szülei segítségével) igyekszik olyan kapcsolódást, hobbit találni, amely hozzásegíti lelki egészségének megőrzéséhez. Ismeri az aktív pihenés fogalmát, meg tud nevezni aktív pihenési formákat. Tisztában van a feltöltődés és kikapcsolódás jelentőségével. Tudatosan figyel testi egészségére, képes szervezetének jelzéseit szavakkal is kifejezni. Ismer és alkalmaz stresszoldási technikákat, tisztában van a nem megfelelő stresszoldás következményeivel, ennek kockázataival (különösen az alkohol, a dohányzás és a drogok használatának veszélyeivel), és tudatosan kerüli ezeket. Ismeri a stressz okozta ártalmakat, a civilizációs betegségeket és ezek megelőzésének módját.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanulóban fokozatosan tudatosul, hogy társaival kölcsönösen egymásra vannak utalva. Bizonyos helyzetekben kérésre képes felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és vállalásaiért helyt is áll. Felismeri, hogy a beteg, sérült,

fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben ő is képes segíteni. Az iskola lehetőséget biztosít arra, hogy a tanuló tapasztalatot szerezzen a fogyatékkal élőkkel való együttélésről, amelynek során felismeri a segítő tevékenység fontosságát és szükségességét alkalmanként és a mindennapokban is.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulóban kifejlődnek a környezetharmonikus, környezetkímélő életvezetéshez szükséges szokások, mozgósítható a környezet védelmét célzó együttes cselekvésre. Érti a mennyiségi és minőségi változás, fejlődés fogalmát, valamint, hogy a fogyasztás önmagában sem nem cél, sem nem érték. Egyre érzékenyebbé válik környezete állapota iránt, képes annak változását elemi szinten értékelni. Felismeri a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket és kerüli ezeket. Képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani az iskola belső és külső környezetét. Nem hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat, előnyben részesítve a természetes, újrahasznosítható, illetve újrahasznosított anyagokat. Érzékennyé válik az anyag- és energiatakarékos életvitelre és ismeri ezek gyakorlati technikáit. Érti a fenntarthatóság fogalmát.

Pályaorientáció

A tanuló képes megfogalmazni, hogy mi érdekli őt leginkább, és felismeri, hogy érdeklődési körét, motivációját, saját adottságait mely szakmákban tudná hasznosítani. Megfelelő ismeretekkel rendelkezik a továbbtanulással, a választható iskolákkal, életutakkal kapcsolatban. Ismeri az élethosszig tartó tanulás fogalmát. Tud célokat kitűzni és jövőképet felállítani. Van önkritikája, képes különbséget tenni a társas befolyásolás és saját elképzelése között. Érti a tanulás és a karrier cél elérésének összefüggéseit.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló történelmi ismeretei alapján felismeri a gazdasági rendszerek változását, viszonylagosságát, hibáit és fejlődését. Ismeri az unió közös fizetési eszközét, belátja, hogy az egyes országok eltérő mértékben és szerepben kapcsolódnak be a világ gazdaság folyamatába. Érzékeli az anyagi és kapcsolati tőke szerepét és értékét saját életében. Érzékeli, hogy mi a fenntartható gazdaság és hogyan valósítható ez meg globális és lokális szinten. Matematikai ismereteit alkalmazza pénzügyekkel kapcsolatos feladatokban. Képes összehasonlítani, hogy különböző országokban milyen életszínvonalon élnek az emberek, és felismer néhány összefüggést az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság kérdései között.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló hatékonyan tud keresni a világhálón, kulcsszavak segítségével, majd képessé válik elektronikus gyűjtőmunkát végezni. Tisztában van a videojátékok használatának helyes mértékével. Egyre inkább tisztában van a közösségi oldalak, valamint a médiatartalmak megosztásának esetleges veszélyeivel. A közösségi oldalakon megjelenő verbális agresszió elhárítására megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik. Odafigyel arra, hogy magánszférájába ne engedjen be nem kívánatos médiatartalmakat. Kialakulóban van kritikai érzéke a médiatartalmak hitelességét illetően.

A tanulás tanítása

A tanuló megismer olyan alapvető, tanulást segítő technikákat, amelyek segítségével hatékonyabbá teszi az önálló felkészülését, pl. a tanuláshoz szükséges külső (rend, fény, csend) és belső (munkakedv, jutalom, kíváncsiság, elérendő cél) feltételeket. Tud a tanult témák kapcsán tájékozódni a könyvtárban (a gyermekirodalomban, egyszerűbb kézikönyvekben) és a világhálón. Ismer tudásmegosztó és tudásépítő platformokat. Képes gondolatait, megállapításait kifejezni, nyelviileg szabatosan indokolni. A tanuló megismeri saját tanulási stílusát, ezzel hatékonyabb információfeldolgozásra képes, tudatában van, mely területeket kell fejlesztenie. Elegendő önismerettel, önértékeléssel, önbizalommal rendelkezik

ahhoz, hogy megfelelő teljesítményt nyújtson, de tisztában van vele, hogy ehhez megfelelő fizikai állapotban kell lennie. Ismer olyan módszereket, amelyekkel ezt megteremtheti

Kulcskompetenciák

Helyi tantervünkben kiemelt szerepet kapnak a NAT-ban kiemelt kompetenciák és azok fejlesztése.

Az Európai Unióban kulcskompetenciákon azokat az ismereteket, készségeket és az ezek alapját alkotó képességeket és attitűdöket értjük, amelyek birtokában az Unió polgárai egyrészt gyorsan alkalmazkodhatnak a modern világ felgyorsult változásaihoz, másrészt a változások irányát és tartalmát cselekvően befolyásolhatják. A tudásalapú társadalomban felértékelődik az egyén tanulási képessége, mert az emberi cselekvőképesség az élethosszig tartó tanulás folyamatában formálódik.

A különböző kompetenciaterületekben megjelenő ismeretek, készségek, és ezek háttérében a meghatározó képességek és attitűdök számos tanulási helyzetben és összefüggésben alkalmazhatók különféle célok elérésére, különböző problémák és feladatok megoldására, ezért több műveltségterülethez is köthetők. Több kompetencia egymásba fonódik, így részben fedik egymást, továbbá az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik területhez elengedhetetlen készségek formálódását, fejlődését. Hasonló egymásra építettség jellemzi a képességek kibontakoztatására és a tanulás fejlesztésére irányuló célok és az egyes műveltségterületek viszonyát. Számos olyan fejlesztési területet említhetők, amely valamennyi műveltségterületen a kialakítandó kompetencia részét képezi: ilyen például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményez képesség, a problémamegoldás, az együttműködés, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése, a kapcsolati kultúra, a társas tolerancia.

Anyanyelvi kommunikáció

A tanuló törekszik a mások számára érthető és kifejező beszédre. Figyelemmel tud követni szóbeli történetmondást, magyarázatot. Fel tudja idézni, el tudja mondani mindennapi élményeit, olvasmányainak tartalmát. Részt vesz a beszélgetésben és vitában, meg tud fogalmazni saját véleményét. Egyéni sajátosságainak megfelelően képes szövegek értő olvasására, illetve fokozatosan kialakul a kézírása. Megismeri és alkalmazza az anyaggyűjtés és elrendezés szabályainak alapjait. Ismer és alkalmaz néhány alapvető helyesírási szabályt. Képes a korosztályának szóló irodalmi és ismeretterjesztő művek megértésére és értelmezésére.

Idegen nyelvi kommunikáció

A tanulóban felébred a nyelvek és a nyelvtanulás iránti érdeklődés. Felfedezi, hogy más országokban más szokások vannak, más nyelvet beszélnek az emberek, ez a felfedezés nyitottabbá teszi más kultúrák befogadására. Egyszerű idegen nyelvi szóbeli kommunikációval próbálkozik. Idegen nyelvi tevékenységei a korosztályának megfelelő dalokhoz, versekhez, mondókákhoz és jelenetekhez kötődnek.

Matematikai kompetencia

A tanuló képes érzékelni a tárgyak egymáshoz viszonyított helyzetét, méretét, képes a térben és a síkban tájékozódni. Gyakorlati tapasztalatait felhasználva felfedezi a mennyiségek közötti kapcsolatokat, képes ezen tapasztalatok megfogalmazására. El tud végezni egyszerű méréseket, az eredményeket a tanult mértékegységekkel le tudja írni. Képes a megtanult matematikai algoritmusok felidézésére és használatára gyakorlati tevékenységek során. Tud fejben számolni 100-as számkörben. El tudja dönteni egyszerű állítások igazságértékét, felismer egyszerű logikai kapcsolatokat.

Természettudományos és technikai kompetencia

Kialakul a tanuló érdeklődése a szűkebb környezet jelenségeinek, folyamatainak megismerése iránt. Képesse válik a természeti világ alapvető jelenségeinek felismerésére, egyszerű törvényszerűségek meglátására. Képes arra, hogy egyszerű megfigyeléseket, kísérleteket végezzen el pontos utasítások alapján. Tud egyszerű technikai eszközöket megfelelő módon használni. Konkrét példákban felismeri az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatását, a káros következményeket. Felismeri a közvetlen környezet védelmének fontosságát, és törekszik a helyes magatartásminták követésére.

Digitális kompetencia

Kialakul és fejlődik a tanulóban az IKT-eszközök használata iránti érdeklődés. Képesse válik az IKT-eszközök irányított használatára (pl. képek, információk keresése, rövid szöveg létrehozása, továbbítása).

Szociális és állampolgári kompetencia

Kialakul a tanulóban a társakkal történő közös feladatmegoldás képessége, tud irányítással együttműködni velük. Nyitott társai megismerésére, igyekszik megérteni őket. Elfogadja a közösségben való normaalapú viselkedés szabályait. Megjelenik az egyre távoluló környezet megismerése iránti igénye, amely hozzájárul a szülőföldhöz, a hazához való kötődés kialakulásához.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A tanuló motivált a kitűzött célok elérésében, vállalja az ezeket elősegítő feladatokat (pl. háziállatok, növények ápolása). Felismeri és megérti, hogy a feladatok megoldásához többféle út is vezethet, egyszerű élethelyzetekben képes ezeket segítséggel megtervezni. Megérti, hogy felelős a vállalt feladatok teljesítéséért, belátja mulasztásai közvetlen következményeit, képes előre látni cselekedetei egyes kockázatait.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

A tanulóban fejlődik az emocionális érzékenysége. Képes versek, mesék befogadását, elmondását segítő, a ritmusérzékét és a mozgáskultúrát fejlesztő játékokra és gyakorlatokra, ritmusos és énekes rögtönzésekre, szerepjátékokra. Tanári segítséggel képes csoportos improvizációval kapcsolatos élmények szóbeli megfogalmazására, történetek, versek, átélt, elképzelt vagy hallott események zenei, vizuális vagy dramatikus megjelenítésére.

A hatékony, önálló tanulás

A tanuló a korosztályának megfelelő szinten képes önállóan írni, olvasni, számolni. A tanulás iránti attitűdje pozitív. Egyre gyakorlottabb figyelme összpontosításában. Tanári segítséggel képes saját tanulását megszervezni, segítséggel képes csoportmunkában aktívan részt venni, a sok pozitív visszajelzés hatására ezt egyre magabiztosabban teszi. Segítséggel felismeri szükségleteit, gyakorlatot szerez teljesítményének és képességeinek reális értékelésében.

Képes kisebb segítséggel vagy anélkül házi feladatai elvégzésére.

Egységesség és differenciálás

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást. Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el és alkotó egyénekké váljanak.

A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket. A differenciált – egyéni és

csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása során a NAT-ban meghatározott és a kerettantervben részletezett kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni az Irányelv fogyatékosági kategóriákra vonatkozó ajánlásait. Ezért a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg és segíti a minél teljesebb önállóság elérését. A fejlesztési követelmények igazodnak a fejlődés egyéni üteméhez. A tartalmak kijelölésekor lehetőség van egyes területek módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére, illetve új területek bevonására. A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres.

Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

A fentiekre vonatkozó konkrét javaslatokat minden fogyatékosági területre vonatkozóan A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve [2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 21. § (11) bekezdés] tartalmazza. Az Irányelv egyaránt vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt (integráltan) és a tőlük elkülönítetten (gyógypedagógiai intézményekben) történő nevelésére, oktatására.

Tantárgyi rendszer

Tantárgy- és tanóraszerkezetünk kialakítása során ügyeltünk arra, hogy helyi tantervünk évfolyamonként tartalmazza a kerettanterv által előírt:

Kötelező tantárgyak:

- Magyar nyelv és irodalom
- Nemzetiségi nyelv és irodalom
- Matematika
- Erkölcstan
- Környezetismeret
- Ének-zene
- Vizuális kultúra
- Technika, életvitel és gyakorlat
- Testnevelés és sport

Szabadon választható tantárgyak:

- Informatika
- Angol nyelv
- Osztályfőnöki óra

óraszámait valamint az előírt tananyagot és azok követelményeit.

A kötelező időkeret

Források a nevelő-oktató munka óraszámaihoz:

Nkt 27 § (4)-(13), 6. melléklete;

- Kötelező tanórai foglalkozások maximuma évfolyamonként
- Sajátos nevelési igényű tanulók részére biztosított órátöbblet.
- Egyéni foglalkozásokra: tehetséggondozásra, felzárkóztatásra felhasználható órakeret.
- Napközis és tanulószobai foglalkozásokra rendelkezésre álló órakeret.
- A mindennapos testnevelés megszervezéséhez szükséges órakeret

Kormányrendelet szabályozza (NAT 8 §.)

- A műveltségi területek minimális százalékos óraszámait.
- Az emelt szintű oktatás időkereteit egyes tantárgyakra vonatkozóan
- A tanuló napi és heti kötelező és szabadon választott maximális óraszámát.
- Nem kötelező, választható órák évfolyamonként.

A Tarjáni Német Nemzetiségi Általános Iskola Helyi Tantervei

(a hiperhivatkozásokra kattintva megnyílik: CTRL + kattintás)

[Helyi tanterv 2018-19\ének 1-4..doc](#)

[Helyi tanterv 2018-19\Informatika 1-4oszt..doc](#)

[Helyi tanterv 2018-19\Környezetismeret 2-4.doc](#)

[Helyi tanterv 2018-19\Magyar 1-4.doc](#)

[Helyi tanterv 2018-19\Német kétnyelvu 1-4.docx](#)

[Helyi tanterv 2018-19\Német népismeret 1-8.docx](#)

[Helyi tanterv 2018-19\Technika és életvitel 1-4.doc](#)

[Helyi tanterv 2018-19\Magyar 5-8.doc](#)

[Helyi tanterv 2018-19\Matematika 5-8.docx](#)

[Helyi tanterv 2018-19\Német kétnyelvu 5-8.docx](#)

[Helyi tanterv 2018-19\Német nyelvoktató 5-8 helyi tanterv.docx](#)

[Helyi tanterv 2018-19\Fizika 7-8.docx](#)

[Helyi tanterv 2018-19\Földrajz.doc](#)

[Helyi tanterv 2018-19\Informatika 5-8.doc](#)

[Helyi tanterv 2018-19\Rajz 5 8..xps](#)

[Helyi tanterv 2018-19\Testnevelés 5-8.doc](#)

[Helyi tanterv 2018-19\Technika 5-8..docx](#)

[Helyi tanterv 2018-19\Természetismeret 5-6.docx](#)

[Helyi tanterv 2018-19\Biológia helyi.docx](#)

[Helyi tanterv 2018-19\Kémia helyi.docx](#)

[Helyi tanterv 2018-19\Történelem 5-8. évfolyam - kétnyelvű.docx](#)

[Helyi tanterv 2018-19\Történelem 5-8. évfolyam - nyelvoktató.docx](#)

Az iskolai könyvtár

A könyvtárhasználatra nevelés valamennyi tantárgy keretében, a könyvtár lehetőségeinek kihasználtsága a nevelőtestület és a könyvtáros együttműködésén alapul.

Az iskolai könyvtár óráközi szünetekben, valamint délután a tanulószoba ideje alatt is látogatható, ezzel is segítve a tanulók sokoldalú tanulmányi felkészülését.

Könyvtári órák, olvasóköri, vetélkedői megszervezésével, előadók meghívásával kívánjuk a diákok olvasás iránti érdeklődését erősíteni.

A könyvtári foglalkozások nagy hangsúlyt kapnak az értő olvasás és szövegértés készségeinek elmélyítésében.

A könyvtár nyitva tartási idejét a könyvtáros határozza meg az órarendek figyelembevételével.

Kötelező és nem kötelező időkeret

A kötelező időkeret

tartalmazza

- A kötelező tantárgyakat és azok évfolyamra meghatározott óraszámait,
- a szabadon tervezhető órák számát,
- a kötelező tanítási órákat a tanuló választása alapján.

A nem kötelező óraszámok elosztása során a következő szempontok alapján döntöttünk:

- Az összefüggően három órát meghaladó napközi, tanulószobai oktatás esetében a játékos testmozgás biztosítása.
- A köznevelési törvény 27.§-ban meghatározott óraszámok biztosítása testnevelésórákra valamennyi évfolyamon.

A nem kötelező időkeret terhére szervezett foglalkozások

Iskolánkban a kerettantervi rendelet alapján szervezhető tanítási órák, (ezekben az esetekben alkalmaznunk kell a 20/2012. EMMI rendelet 14.§-ában szabályozott, a tanulók tantárgyválasztásával kapcsolatos eljárást) vagy a tanulók, szülők igényeinek megfelelően tehetséggondozásra, felzárkóztatásra szolgáló szakköri foglalkozások.

Tanórán kívüli foglalkozások

A tanítási órákon kívül, szakköri foglalkozásokon- meglévő hagyományainkat, a szülők, gyerekek igényeit figyelembe véve -a következő lehetőségeket kínáljuk tanulóinknak:

- ügyes kezek
- matematika
- német
- néptánc
- kórus
- újságíró
- sportkör
- kézilabda tehetséggondozás

- természettudományi
- nyelvvizsga-előkészítő 7. osztály részére
- nyelvvizsga-előkészítő 8. osztály részére
- földrajz
- színjátszó
- honismereti

Fejlesztőfoglalkozások

- történelem
- matematika
- magyar

Tehetséggondozásra és felzárkóztatásra osztályonként legalább további heti egy-egy óra biztosított az osztályok 6. mellékletben meghatározott időkerete felett (Nkt 27§ (5)).

Tantárgy- és tanóraszerkezet

A kerettantervben megadott órakeretek

Tantárgyak	1.o	2.o	3.o	4.o	5.o	6.o	7.o	8.o
nemzetiségi nyelv és irodalom	5	5	5	5	5	5	5	5
magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6	4	4	3,5	3,5
matematika	4	4	4	4	3,5	3,5	3	3
történelem					2	2	2	2
erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
honismeret	1	1	1	1	1	1	1	1
természetismeret/ környezetismeret	1	1	1	1	2	2		
földrajz							1,5	1,5
biológia							1,5	1,5
fizika							1,5	1,5
kémia							1,5	1,5
ének	2	2	2	2	1	1	1	1
rajz	2	2	2	2	1	1	1	1
technika	1	1	1	1	1	1	0,5	0,5
informatika					0,5	0,5	1	1
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5

Alsó tagozat :

Kötelező tanítási órák tantárgyai	1.	Éves óra	2.	Éves óra	3.	Éves óra	4.	Éves óra
magyar nyelv és irodalom	7	252	7	252	6	216	7	252
német nyelv és irodalom	5	180	5	180	5	180	5	180
matematika	4	144	4	144	4	144	4	144
Környezetismeret**			1	36	1,5	54	2	72
Hon-és népismeret**	1	36	1	36	1	36	1	36
Hit- és erkölcstan	1	36	1	36	1	36	1	36
ének-zene**	1	36	1	36	1,5	54	1	36
Rajz**	2	72	1	36	1	36	2	72
Technika**	1	36	1	36	1	36	1	36
Informatika	0,5	18	0,5	18	0,5	18	0,5	18
Testnevelés**	5	180	5	180	5	180	5	180
kötelező óraszám	27,5		27,5		27,5		29,5	
**oktatás német nyelven Az informatika oktatás a szabadon tervezhető órák terhére történik								

Felső tagozat :

	5. évfolyam			6. évfolyam			7. évfolyam			8. évfolyam		
Kötelező tanítási órák tantárgyai	5.A	5.B	Éves óra	6.A	6.B	Éves óra	7.a	7.B	Éves óra	8.A	8.B	Éves óra
magyar nyelv és irodalom	4	4	144	4	4	144	4	4	144	4	4	144
német nyelv és irodalom**	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Történelem**	3	2	108/72	3	2	108/72	3	2	108/72	3	2	108/72
matematika	4	4	144	4	4	144	3,5	3,5	126	3,5	3,5	126
informatika	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Természetismeret**	3	2	108/72	3	2	108/72						
Fizika							1,5	1,5	54	1,5	1,5	54
biológia							1,5	1,5	54	1,5	1,5	54

Kémia							1,5	1,5	54	1,5	1,5	54
Földrajz**							2	1,5	72/54	2	1,5	72/54
ének-zene**	1	1,5	36/54	1	1,5	36/54	1	2	36/72	0,5	1	18/36
Rajz**	1	2	36/72	1	2	36/72	1	1	36	1	1,5	36/54
Technika**	0,5	1	18/36	0,5	1	18/36	0,5	1	18/36	0,5	1	18/36
Testnevelés**	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Osztályfőnöki	0,5	0,5	18	0,5	0,5	18	0,5	0,5	18	1	1	36
Hit-és erkölcstan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Hon- és népismeret**	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Angol nyelv	2		72	2		72	2		72	2		72
összes óra	32	30		32	30		35	33		35	33	
** Az „oktatás német nyelven, kétnyelvű és nyelvoktató csoportbontásban történik Az angol nyelv oktatása a szabadon tervezhető órák terhére történik												

A tankönyvek, tanulási segédletek kiválasztásának elvei

A személyi feltételekről már szoltunk. A szaktanárok, tanítók rendelkezésére álló alapeszközök:

Tanulási segédletek

Tantervek

Tanmenetek

A tantervek egy-egy tanévre szóló tananyagát dolgozzák fel benne a pedagógusok. A következőket tartalmazzák:

- témák, óraszámok
- összefoglalások, rendszerezések, témazárók
- ismeret, megértés, alkalmazás szintje
- tantárgyak közötti kapcsolódások
- munkáltatás módjai, módszerei
- használandó eszközök.

Tankönyvek

A tankönyvek, tankönyvcsaládok használatát tantestületi döntés előzi meg. A tankönyvválasztás elveit már részleteztük.

Munkafüzetek, tanulói füzetek

A munkafüzetek az önellenőrzést, a tanórai ellenőrzést segítik. Segítséget adnak az órai, az otthoni önálló és egyéni munkához. A tanulói füzetek lehetőséget adnak a táblai vázlatok, magyarázatok jegyzetelésére, feladatok írásbeli megoldására.

Feladatlapok, mérőlapok

A mérés, értékelés nélkülözhetetlen eszközei. A diagnosztizáló feladatlapok a tanulási-tanítási folyamat kezdetén, közben, végén adnak visszajelzést a pedagógusnak, a tanulónak, a szülőnek a tanulóknak végbement változásról, fejlődésről. Segítenek a következő fejlesztési folyamatok kialakításában a pedagógusoknak. A témazáró felmérő feladatlapok a tanulói eredmények objektív méréséhez adnak segítséget a pedagógusoknak.

Iskolánk 2005 májusa óta az Apáczai Kiadó bázisiskolája. Részt veszünk a Kiadó által szervezett továbbképzéseken, tankönyvbemutatókon. Kiadványaik többségével elégedettek nevelőink. De a tankönyvkiválasztásnál az alábbi szempontokat tartjuk szem előtt, így más kiadók könyvei közül is választunk.

- Lehetőség szerint olyan tankönyveket választunk, amelyek több éven keresztül is használhatók. (Így kisebb testvér, ismerős átveheti, esetleg megvásárolhatja azokat.)
- Képeket, illusztrációkat tartalmazzon, ne csak folyamatos, hosszú szövegből álljon.
- Akár a tananyag végén, akár a tankönyv végén példátartalmazzon.
- Ne legyenek túl vastag, nagyon nehéz és nagy alakú könyvek.
- Ügyelünk arra, hogy az adott tantárgy kerettantervének és helyi tantervünknek maximálisan megfelelő könyvet, tanulói segédletet válasszunk.
- Nem cserélgetjük évente tankönyveinket. A megkezdett tankönyvcsalád tagjaival folytatjuk oktató – nevelő munkánkat. Így nem fordulhat elő olyan, hogy valamilyen tantervi követelmény megvalósítása kimarad az oktatási folyamatunkban. (Ezt indokolják az egymástól eltérő logikai felépítés szerint írt tankönyvek.)

Erkölcstan / hit- és erkölcstan oktatásának megszervezése

1. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban Nkt.) 35. § rendelkezései alapján az érintett állami általános iskolákban a 2013/2014-es tanévtől meg kell szervezni az erkölcstan oktatást, illetve a helyette választható hit- és erkölcstan oktatást. A tanügyi dokumentumokban minden esetben az „Erkölcstan/Hit- és erkölcstan” megnevezést kell használni. Így ezek a dokumentumok nem fognak információt adni arról, hogy az adott tanuló erkölcstant, vagy helyette választott, egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcstant tanult-e. A világnézet hivatalos és nyilvános dokumentumban történő rögzítésére nem kerül sor.
2. Rendelet szabályozza, hogy az intézményvezető hogyan és meddig köteles biztosítani az egyházak bemutatkozásának lehetőségét, a szülő hogyan és mikor választhat a hit- és erkölcstanoktatás között, miként változtathatja meg a döntését, hogyan történik a hit- és erkölcstan értékelése, valamint azt is, hogyan kell a csoportokat megszervezni. Abban az esetben, ha a szülő nem tesz nyilatkozatot, továbbá, ha az egyházi jogi személy a hit- és erkölcstanoktatást nem vállalja, az iskola a tanuló számára erkölcstanoktatást szervez.
3. Amennyiben a szülő a hit- és erkölcstanoktatást választja, az erről szóló nyilatkozatával egyidejűleg ahhoz is hozzájárul, hogy az iskola a gyermeke nevét és az osztálya megnevezését az érintett egyházi jogi személynek átadja. A beiratkozáskor a hit- és erkölcstanoktatás megszervezését a következő tanévben vállaló egyházi jogi személy képviselője is jelen lehet, a szülőnek –igénye esetén – hit- és erkölcstanoktatással kapcsolatban tájékoztatást nyújthat. az erkölcstan helyett választott hit- és erkölcstan órákat elsősorban az erkölcstan órák számára az órarendben meghatározott időben kell megtartani. Amennyiben az egyházi jogi személy az erkölcstan órával egyidejűleg a hit- és erkölcstan órát nem tudja megtartani, az érintett szülők írásbeli egyetértő nyilatkozata alapján az igazgató és az egyházi jogi személy képviselője írásban megállapodhat arról, hogy a hit- és erkölcstan órákat az egyházi jogi személy más időpontban vagy más időpontban az iskola épületén kívül tartja meg.
4. A hit- és erkölcstan tantárgy értékelése és minősítése az Nkt. 54.§ (2)-(3) bekezdésének vagy (4) bekezdésének megfelelően az iskola pedagógiai programjában meghatározottak

szerint történik. Az iskola tanügyi dokumentumaiban az „Erkölcstan/Hit- és erkölcstan” megnevezést használja. Amennyiben az egyházi jogi személy nem tud gondoskodni a hitoktató, hittantanár szakszerű helyettesítéséről, az iskola köteles a hit- és erkölcstan órán részt vevő tanulók felügyeletéről gondoskodni.”

Mindennapos testnevelés

Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.

Ennek alapján az iskola minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát az alábbi módok valamelyikével teljesíthet:

- a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel,
- iskolai sportkörben való sportolással,
- kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéseken való sportolással.

Évente felmérjük felsős tanulóink fizikai állapotát a NETFIT program segítségével. Az első mérés szeptember végén, a másik májusban történik:

A NETFIT fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

Testösszetétel és tápláltsági profil:

Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)

Testmagasság mérése

Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék

Aerob fittségi (állóképességi) profil:

Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás

Vázizomzat fittségi profil:

Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége

Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága

Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje

Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje

Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje

Hajlékonysági profil:

Hajlékonysági teszt – térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Az írásbeli beszámoltatás formái

Központi összeállítású

- Diagnosztikus mérések az első és a negyedik évfolyamok végén.
- Témazáró feladatlapok az adott tankönyvcsalád szerzői által szerkesztve. (A szaktanárok vezetik a mérést, az elemzést ajánlott javítókulcs alapján végzik el.)
- Az országos vizsgaközpont által szerkesztett képességvizsgálatokban az általuk meghatározott területek közül a tantestület választása, vagy a központ sorsolása alapján veszünk részt. (Szövegértés, matematikai képességvizsgálatok, nemzetiségi nyelv, tantárgyi mérőteszt.) Az általuk kapott elemzési adatok segítséget adnak szakmai műhelymunkáink tervező munkájához.

Saját összeállítású

- Hosszabb egységek lezárása:
 - Témazárók
 - Félévi felmérők
 - Házi dolgozatok.
- Rövidebb tanegység után, közben: egy-egy tanóra, tananyag után

Az írásbeli beszámoltatások rendje

- A hosszabb tanegység lezárása szolgáló (témazárók, félévi felmérők) beszámoltatásokat csak előzetes bejelentéssel
- csak adott témakörből
- csak a tanár javíthatja, értékelheti
- Értékelése (optimum szintek mérésekor) százalékok alapján történik. Jeles: 100-90%, jó 89-75%, közepes 74-50%, elégséges 49-30%, elégtelen 29% alatti teljesítmény.
- A javítás határideje: a beszámoltatást követő 2. hét
- Javítási órán a helyes megoldást egyeztetni kell a tanulókkal.

Kisebb tanegység beszámoltatása

- előzetes bejelentés nélkül is íratható
- csak az adott témakörből
- Javítása:
 - tanár által
 - tanulói önellenőrzéssel
 - tanuló a társát
- Értékelése: ötfokozatú skálán egy önálló érdemjegyként
- több (három, vagy öt átlagolásával)
- pontozással

Az írásbeli beszámoltatás érdemjegyeinek dokumentálása

Az osztálynapló értékelési részébe, a tanulói ellenőrző könyvbe kerülnek bejegyzésre:

- A témazárók, félévi felmérők piros színnel
- A röpdolgozatok kék színnel.
- A külalak, esztétikum is értékelésre kerül: tantárgyanként egy jegy évente.
- A helyesírási hibákat minden tantárgy esetében javítjuk.

Szülői láttamozás:

- Előre gyártott központi feladatlapokat a tanulók nem vihetnek haza.
- A szülő érdeklődésére a szaktanár az általa őrzött dolgozatokba betekintést enged.
- A saját készítésű témazárókat, félévi felmérőket értékelés, javítás után a tanuló otthonában a szülővel láttatkoztatja, majd a következő órára visszajuttatja a szaktanárnak.

Az írásbeli beszámoltatás korlátai

- Kettőnél több írásbeli témazáró egy tanítási napon nem lehet.
- Ha a témazáró írásakor a tanuló igazoltan hiányzik (de az előző órákon jelen volt), akkor a következő órán pótolja az írásbeli beszámolót.
- Kisdolgozat esetében: ha a tanuló a számonkérés során hiányzik, nem kell pótolnia.

Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A házi feladat a tananyag elmélyítését, a feladatok megoldásának begyakorlását szolgálja.

Eszköz ahhoz, hogy a gyerek elmerüljön a munkában, és büszke legyen a teljesítményére, tudjon, merjen segítséget kérni.

Értéke és indokoltsága attól függ, hogy hogyan és milyen helyzetekben alkalmazzák.

A házi feladat szerepe többek között

- a felelősségtudat
- az önálló tanulás
- a jó munkaszokások kifejlesztése.

Szerepe összefügg:

- az osztályok nagyságával
- összetételével
- a tanár egyéni tanítási módszerével
- a tanulók egyéniségének ápolásával.

A házi feladat adásának fontosabb alapelvei

- Mennyisége a következő tanítási órán ellenőrizhető legyen.
- A tanár és a tanuló számára adjon visszacsatolást.
- A tanárnak kötelessége ellenőrizni a házi feladatot.
- Szóbeli és írásbeli feladat váltakozva szerepeljen.
- A feladat szorosan kapcsolódjon a tanóra anyagához.
- A kötelező házi feladat csak a tanulók által az év elején beszerzett felszerelésből adható.
- A hosszabb megtanulandókat (versek, memoriterek) hosszabb időre adjuk fel.
- A szorgalmi feladatok is kapcsolódjanak a tananyaghoz, elvégzésükhöz csináljunk kedvet, hívjuk fel a figyelmet a kutatómunka szépségére.
- A házi olvasmányok jegyzékét év elején közöljük, az olvasási határidőt időben jelöljük ki.
- A hétvégekre, szünetekre se adjunk több házi feladatot, mint egyik napról a másikra.
- Pénteken azokból a tárgyakból ne adjunk fel házi feladatot, amelyek legalább heti négy órás tárgyak és hétfőn van a következő óra. Szorgalmi feladat azonban kijelölhető.

- Az egy-egy tantárgyból való felkészülés egy átlagos képességű tanulónak ne vegyen 20-25 percnél több időt igénybe.
- A házi feladat adásánál, ha lehetőségünk van rá, differenciáljunk.

A házi feladatok adásának korlátai

- Ha túl sok a házi feladat, ellenőrizhetetlen.
- A gyerek befogadóképessége véges.
- A túl nehéz házi feladat sikertelenség érzését kelti a tanulóban. „Leszokik” a leckeírásról.

A gyerekek egyenletes terhelhetőségét az optimálisan összeállított órarendnek is biztosítania kell.

A tananyag mennyisége, az ismétlés indokoltsága, a házi feladat meghatározása alapvető pedagógiai és módszertani kérdések.

A tanulószobán és a napköziben a tanulók életkorának és terhelhetőségének figyelembevételével szünetet kell tartani, amennyiben az időjárás megengedi, a szabad levegőn.

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A napi felkészülés otthoni (napközis, iskolaotthonos, tanulószoba) ideje nem lehet több 1-1,5 óránál.

A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A tanulók tanulmányi munkája

1. Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

2. Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

3. A magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, környezetismeret tantárgyakból az első-negyedik évfolyamon a tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek.

4. A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia biológia, földrajz ellenőrzésénél:

- a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik,

- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

5. A tanulók szóbeli kifejezőkészségének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy tantárgy esetében egy témakörön belül – a témazáró dolgozaton kívül – csak egyszer kerülhet sor írásbeli számonkérésre, de minden tanulónak legalább egyszer kell felelnie szóban:

- az ének-zene, a rajz, az informatika, a technika tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,
- a többi tantárgy esetében pedig egy-egy témakörön belül.

6. A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük. Az értékelés szempontjai: a tanuló önmagához képest történő fejlődése, hozzáállása. Alapja:

I. Az elvégzett munka (tanulási folyamat, gyakorlás)

II. A tanulási folyamat során bekövetkező változások

- technikai - taktikai tudásszint;
- általános teherbíró képesség (fizikai - pszichikai)
- személyiségbeli jellemzők (akarati, szorgalmi, fegyelmi)

III. A teljesítmények Az elvégzett munka eredménye

(standardizált teljesítmények)

a.) abszolút (mérőtesztek)

b.) a tantervi követelmények teljesülése

Az év közbeni érdemjegyek megállapításánál a pillanatnyi teljesítmény értékének megállapításán túl mérlegelni kell a tanuló szorgalmát, a felmutatott eredmény eléréséhez befektetett munkáját, aktivitását, a tanuló fejlődését.

A félévi és év végi osztályzáskor azt kell megítélni, hogy a tanuló milyen mértékben tudja a tantervi követelményeket teljesíteni.

7. A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

8. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- Az első évfolyamon, valamint a második évfolyam első félévében minden tantárgy esetében csak szóveges értékelést alkalmazunk.

- A második évfolyamon a második félévben, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.

- Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szóveges minősítéssel értékeljük. A szóveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

- KIVÁLÓAN TELJESÍTETT

- JÓL TELJESÍTETT

- MEGFELELŐEN TELJESÍTETT

- FELZÁRKOZTATÁSRA SZORUL

- A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.

- A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanuló osztályzatát az adott félév során szerzett érdemjegyek, illetve a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

9. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

10. A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább két érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.

11. A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az értesítő könyvön keresztül. Az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

12. A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-29 %:	elégtelen (1)
30-49 %:	elégséges (2)
50-74 %:	közepes (3)
75-89 %:	jó (4)
90-100 %:	jeles (5)

A tanulók magatartásának értékelése

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók magatartását az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és azt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyezi.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartás osztályzatát az első félév és a tanév végén az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület állapítja meg.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az iskolában a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Jeles (5) az a tanuló

- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tisztelettudó;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendszeren viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

Változó (3) az a tanuló, aki.

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A tanulók szorgalmának értékelése

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók szorgalmát az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és azt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzí.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalom osztályzatát az első félév és a tanév végén az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület állapítja meg.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Az iskolai jutalmazás formái

Azt a tanulót, aki képességihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

1. Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- napközis nevelői dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

2. Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

3. Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzárási ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

4. Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.

5. Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

6. A tanuló által elkészített dolgokért járó díjazás szabályait a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 5.§(1) b szakaszának megfelelően a Házirend tartalmazza.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Az iskolai büntetések formái

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,

- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés;
- napközis nevelői figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés;
- igazgatói intés;
- igazgatói megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés;
- tantestületi intés;
- tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől azonban indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el kell tekinteni, s a tanulót azonnal legalább az „osztályfőnöki megrovás” büntetésben kell részesíteni. Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:

- az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása;
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása;
- a szándékos károkozás;
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése;
- ezeken túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, ellene **a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény** rendelkezései alapján fegyelmi eljárás indítható. A tanuló a fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.